GENEL-İŞ

onbeş günlük işçi gazetesi

Türkiye genel hizmetler işçileri sendikası yayın organıdır

emek

YÜCEL YAMAN KÜTÜPHANESİ

HÜKÜMET GÜVENOYU ALDI

BU SAYIMIZDA: Prof. BAHRİ SAVCI-Doç. Dr. OSMAN NURİ KOÇTÜRK-İLHAMİ SOYSAL-ATTİLA İLHAN

15 günün takvimi

26 MART 1975 ÇARŞAMBA

- Demiryolları yolcu ve yük taşıma ücretleri arttırıldı
- Kemal Satır, İş Bankası Yönetim Kurulu üyeliğine getirildi.
- Hacı Ali Demirel'e usulsüz kredi veren banka yöneticileri cezalandırıldı.
- Fakir Baykurt ve diğer TÖS davası sanıkları beraat ettiler.
- Ecevit: "Erken seçimi AP'nin tehdit aracı yaptırmayız."

27 MART 1975 PERŞEMBE

- Dokuz milletvekili DP'den istifa etti. Bozbeyli: "Taze yike maruz kalan bünye en zayıf yerinden patlar" dedi.
- Hükümet çalışmalarını sürdüren Demirel: "İstifalar bunalımın çözümüne hizmet edecektir" dedi.
- Hakkari, Siirt, Diyarbakır ve Mardin'de sıkıyönetim ilanı, TBMM'nin kavgalı oturumunda reddedildi.
- Bilgiç'in Sağlık Bankası'na olan 4 milyon liralık borcuna ilişkin haciz kaldırıldı.

28 MART 1975 CUMA

- MSP'li Abbas: "Kâr için Yahudi ile de Ermeni ile de ortaklık kurarım" dedi.
- Ankara'daki öğrenci olayında sağcılar tarafından dövülen genç öğrenci öldü.
- DP'liler Bilgiç ve arkadaşlarını kınıyor; Parti Teşkilat Meclisi toplantıya çağırıldı.
- Yunanistan'da Anayasa tasarısı muhalefetin şiddetli eleştirilerine hedef oldu.
- Ege'de Türk semalarını ihlal etmeyi alışkanlık haline getiren Yunan jetlerine ihtar ateşi açtığımız açıklandı.

29 MART 1975 CUMARTESİ

- Ülkü Ocakları Başkanı: "İstihbarat ekiplerimiz Devletten daha güçlü çalışır" dedi.
- CHP'li Genç ve Anadol: "Cepheciler kara faşizmi kurmak isterlerse, demokratik gücü başlarına yıkarız" dediler.
- Devlet memurlarına ödenecek iş güçlüğü, iş riski ve teminindeki güçlük zamları ile mali sorumluluk tazminatı yürürlüğe girdi.
- Sükan: "Suistimal suçlamaları ile malûl hale geleceği belli olan bir hükümetle, rejime yönelik tehlikeler durdurulamaz."
- Gökçeada Atatürk İlköğretmen Okulunda öğrencilerin Atatürk rozeti takmaları yasaklandı.

30 MART 1975 PAZAR

- Bakanlar Kurulu listesi belli oldu. Bakanlık sayısı 30'a yükseltildi. 30 kişilik kabinede 15 eski bakan var.
- Ecevit: "Dört partili azınlık hükümeti ne Meclis'te ne de kendi içinde olumlu bir çalışma yapamayacak" dedi.
- TÖS davasında beraat eden Fakir Baykurt'a pasaport verilmedi.
- Bağımsızlar adına konuşan Mehmet Ali Arsan: "Angaje değiliz, programı görmeden oy vermeyiz" dedi.

31 MART 1975 PAZARTESİ

- Ankara'da Mimarlık Akademisine saldıran komandolar 8 öğrenciyi yaraladılar.
- Korutürk, hükümet ve muhalefetin hukuk devleti anlayışında birleşmesini istedi.
- Usulsüz arazi tescili yapan 4 memur görevden alındı.
- TÖB-DER Afyon Şubesi baskına uğradı, bir öğretmen sopayla yaralandı.
- Kıbrıs'ta ateş-kes Rumlar tarafından bozuldu, karşılıklı ateş teatisi 2,5 saat sürdü.
- Yılmaz Güney, ziyaretçilerinin kısıtlanması üzerine tedavisini yarım bırakarak hastaneden cezaevine döndü.

1 NİSAN 1975 SALI

- Ecevit: "Güven oylaması ortada", Demirel: "Bunalımın bitmesinden rahatsız olanlar var."
- MSP'den istifa eden Muş milletvekili Çelebi CHP'ye girdi.
- Milliyetçi Cephe ilk yenilgisini aldı, Danışma Kurulunun önerisi CHP ve DP oyları ile reddedildi.
- Savunma eski Bakanı Sancar, hükümet için: "İnsicamsız unsurlar bir araya toplanmıştır" dedi.

2 NİSAN 1975 ÇARŞAMBA

- Bozbeyli: "Demirel hükümeti partiler dışı destekçilerle parlâmento dışı çevrelerin koalisyonudur."
- CHP bildirisi: "Cephe hükümetinin güvenoyu almaması olumlu bir dönemin başlangıcı olacak."
- TÖB-DER Erzurum Şubesi Başkanı komandolar tarafından 7 yerinden bıçaklandı.
- Erbakan: "Manevi kalkınmaya maddi kalkınmadan daha fazla önem veriyoruz, nüfusun artmasından memnunluk duyuyoruz" dedi.
- Demirel: "Gübre ucuzlayacak, elektrik kısıntısı kalkacak, muhtara maaş bağlanacak, gecekondulara tapu verilecek" dedi.

3 NİSAN 1975 PERŞEMBE

- Milliyetçi Cephe'den kopma olayları devam ediyor. DP'den ayrılan dokuzların içinde olan Hasan Değer de CHP'ne girdi.
- TÖB-DER'e göre, Demirel'e görev verilmesiyle güç günler gene başladı.
- Gazetecilik Yüksek Okulunda olay çıkaran 9 komando gözaltına alındı.
- Malatya olayları sanıklarından Hamit Fendoğlu ve Şerif Dursun için Savcı 2-4 yıl hapis cezası istedi.
- Saygon'daki uçak faciasında 140'ın üzerinde çocuk öldü.

4 NİSAN 1975 CUMA

- Ecevit: "CHP kimseye çıkar sağlayamaz" dedi.
- Bozbeyli: "Önümüzdeki birkaç gün içinde meydana gelecek gelişmeler güvenoyunun kaderini tayin edecek" dedi.
- Sabıkalıyla tartışan Ülkü Ocaklı'nın ölümüne siyasi cinayet süsü verilmek istendi.
- Irak'a katır satmak isteyen Hacı Ali Demirel'in verdiği fiyat yüksek bulundu.
- Demirel'in vaadettiği gübre peşinat oranının indirilmesine ilişkin karar Mart ayı içinde alınmış.

5 NİSAN 1975 CUMARTESİ

- Cephe hükümetinin programı Meclis'te okundu. Programda din ve kültür sorunlarına ağırlık veriliyor.
- İlhami Sancar CGP'den istifa etti, CHP milletvekili Sait Reşa AP'ye geçti.
- Dış ticaret açığının üç ayda 744 milyon dolara çıktığı açıklandı.
- Kamboçya ve Güney Vietnam'da savaş şiddetlenirken ABD, Vietkong'un eline geçmemesi için nükleer bir reaktörü havaya uçurdu.
- ÇGP bildirisinde, CHP çıkarcılıkla suçlandı.

6 NİSAN 1975 PAZAR

- Transferler devam ediyor. Bağımsız milletvekili İlhami Sancar CHP'ye, Bağımsız senatör Arif Hikmet Yurtsever de AP'ye döndüler.
- Karadeniz Teknik Üniversitesinde çıkan çatışmada 3 öğrenci ağır yaralandı.
- Bazı AP'liler oy açısından etkin büyük kuruluşların MSP'ye verilmesini tepkiyle karşılıyor.
- Erbakan işçilerin ahlaki yönde eğitileceğini söyledi.
- İngiltere'nin etkin siyasal dergisi Economist, Cephe hükümetini yorumladı: "Garip yatak arkadaşları"

7 NİSAN 1975 PAZARTESİ

- Ecevit: "Cumhuriyet ilkeleri tehlikede" dedi.
- MC'nin engellemesi sonucu CHP'nin erken seçim önergesi görüşülemedi.
- Maliye Bakanı Ergenekon'un askerlik yapıp yapmadığı soruldu.
- Suudi Arabistan Başbakanı "Atatürk devrim yöntemlerini benimsedik" dedi.
- TRT II için hazırlanan "Din ve Ahlak Sohbeti" programı Erbakan'ın görüşüne aykırı düştüğü gerekçesi ile yayından kaldırıldı.

8 NİSAN 1975 SALI

- Milliyetçi Cephe hükümet programı Meclis'te görüşüldü.
- AP'li Turgutalp CHP'ye geçti, Polat da CGP'den ayrıldı.
- Hatay Bağımsız milletvekili Abdullah Çilli'yi, AP'liler havaalanından kaçırdılar.
- Hamile işçinin işten atılmasıyla başlayan direniş yaygınlaştı.
- CHP'li Uğur: "Hükümetten kuşku duyuyoruz" dedi.

TÜRKİYE
GENEL HİZMETLER İŞÇİLERİ
SENDİKASI
YAYIN ORGANIDIR

GENEL -İŞ Sendikası
adına sahibi
Abdullah BAŞTÜRK

Genel Yayın
Müdürü
Ertan ANDAŞ

★☆★

Bu sayıdan sorumlu
Yazıişleri Müdürü
Erol SARAÇOĞLU

★☆★

GENEL -İŞ EMEK'in
bu sayısı
GENEL-İŞ
Basın Bürosunda
tertip edilmiş
Dizgi ve Filmler
7 GÜN
Offset tesislerinde
hazırlanmış ve
Tercüman
Gazetecilik ve Matbaacılık
A. Ş. Tesislerinde
basılmıştır.

★☆★

GENEL-İŞ EMEK
Basın Ahlak Yasasına
uyar

İDAREHANE
Süleyman Sırrı Sokak 2/4
Telefon: 17 54 59-17 52 67
YENİŞEHİR
ANKARA

★☆★

YIL: 9-SAYI: 240
FİYATI 50 KURUŞ
BASILDIĞI TARİH
15 NİSAN 1975

Kapak ve Grafikler:
GRAFİK STÜDYO S

GENEL-İŞ EMEK'in
bu sayısı
20 bin adet basılmıştır.

GENEL-İŞ EMEK

DAHA GÜÇLÜ GENEL-İŞ'E DOĞRU...

Türk işçisi sendikal haklarına kavuşmadan önce kapitalizmin kıyım makinasında kıyılıyor, sömürülüyor, her türlü insanlık dışı hareketlerle karşı karşıya bırakılıyordu. O dönemlerde henüz sendikal haklar olmadığı için, işçiler örgütlenemiyor ve en küçük bir olay karşısında hemen birleşiveren patronlar karşısında ezilmekten kurtulamıyorlardı.

Böyle bir olayın sonucudur ki, Türk işçisini kapitalizmin pençesinden kurtarmak için kader birliği yapmış bazı inançlı ve bilinçli kişiler, sendikal haklara kavuşmak için didinip çırpınıyorlardı.

Sorumsuz ve maceraperest kişilerin öz çıkarları için giriştikleri "Belediye İşçileri Federasyonu" denemesine karşı, gerçek sendikacıların ön ayak oldukları GENEL-İŞ'i yaratma hareketinin başlangıç tarihi 22 Nisan 1962'dir.

1962 yılında Abdullah Baştürk'ün Başkanlığındaki inanmış kişiler ellerinde, hayat verdikleri kuruluşun resmen tescilini isteyen bir dilekçe ile İstanbul Vali Konağının merdivenlerinden çıkıyorlardı... Vali Muavinine verilen bu dilekçeyle, "Türkiye Genel Hizmetler İşçileri Sendikası" hayat bulmuştu artık.

O günden sonra çalışmalar giderek yoğunlaştı ve yurdun her köşesinden katılma telgrafları gelmeye başladı. Katılma haberini iletenler, belediyelerde ekmek kavgası sürdüren binlerce, onbinlerce belediye işçisi bir kurtarıcı el bekliyordu.. Bö öyle bir el olacaktı ki, mesailer düzenleyecek, işverenin iki dudağı arasından çıkacak "attım" sözünü işçinin kaderi olmaktan çıkaracak ve nihayet işçilere de insanca yaşama olanakları sağlayacaktı.

Gün geldi, Genel-İş, çizdiği yolda emin adımlarla ilerlemesini sürdürdü. Ve nihayet 1. Genel Kurulunu yapma günü de gelip çattı. Genel-İş Sendikası 1. Genel Kuruluna sunulan Çalışma Raporunda, Sendikanın kuruluş olanakları şu cümleyle ifade ediliyordu: "...BİR KIRIK MASA, DÖRT İSKEMLE VE ÇÖZÜM BEKLEYEN YIĞINLA SORUN" 15-16 Kasım 1962 tarihinde Ankara Konak Düğün Salonunda toplanan ilk Genel Kurula sunulan Çalışma Raporunda yukarıdaki cümlenin hemen altında ise;

"...BİR AVUÇ İNANMIŞ KIŞİ, MÜCADELE ETTİLER, İNANMAMIŞLARIN HAKARETİNE UĞRADILAR, AMA DOĞRU BİLDİKLERİ YOLDA MÜCADELEDEN YILMADILAR VE BAŞARIYA ULAŞTILAR.." deniliyordu. Neydi bu başarının ölçüleri, sınırları; 1. Genel Kurula 26 şube, 96.000 lira bütçe ve 8354 üye ile giren Genel-İş, 6. Genel Kurula girerken Şube sayısını 60'a, bütçesini 120 milyon liraya, üye sayısını da onbinlerce artışla yüz bine yükseltmeyi başarmıştır.

İlk Genel Kurulun yapıldığı tarihten bu güne, aradan geçen 13 yıl içinde Genel-İş kervanı kararlı adımlarla daha güçlü Genel-İş'e doğru ilerlemektedir. Ülkemizdeki belediyelerde çalışan tüm belediye işçilerinin Genel-İş çatısı altında toplanması için, mücadelesini sürdürecek ve adımlarını daha da ileriye atacaktır. Genel-İş'in çalışmalarında, programlarında geriye dönüş asla söz konusu değildir. Daha ileriye, mutlu sona doğru, daha güçlü Genel-İş'e doğru...

Yorum

neyin güveni?

NİSAN ayının 12'sinde Millet Meclisi'nde yapılan oylama sonunda Süleyman Demirel hükümeti, "kıl payı" bir farkla güven aldı. Böylece 1974 yılı 18 Eylül'ünden bu yana sürüp giden hükümet bunalımı şeklen son bulmuş oldu.

1973 yılı 14 Ekim'inde yapılan genel seçimlerden sonraki hükümet bunalımının çözülmesi için tam 100 gün gerekmişti. Yedi buçuk ay iktidarda kalan CHP-MSP ortaklık hükümetinin istifasıyla başlayan ikinci bunalım ise ancak 208 gün sonra sözüm ona bir çözüme kavuştu. Ama bu öylesine bir çözümdür ki, Türkiye'de gerçekten hükümet bunalımı ortadan kalktı mı, kalkmadı mı, vatandaş hâlâ tereddüttedir.

Matematik denilen bilimin en basit kurallarından biri, ilkokul çocuklarına daha okulun ilk sınıflarında "elmalarla armutların toplanamayacağı" söylenerek öğretilir.

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel Başkanlığında oluşturulan hükümet ise, bu matematik kuralını tersine çevirmeye kalkışan bir acayip toplamadır.

Daha dün denecek kadar yakın bir tarihe kadar birbirlerini en ağır biçimde suçlamış dört parti ve bunlara dışardan gazel okurcasına destek olan bir takım bağımsızlar, sırf iktidarı ele geçirebilmek hırsının asgari müştereki içinde bir araya gelmişler ve bu hükümeti oluşturmuşlardır.

Bu hükümetin sürekliliği nasıl sağlanır? Bu hükümet, yurt ve vatandaş yararına hangi icraatı yapabilir?

Üzülerek söylemek gerekir ki, bu soruların olumlu cevapları yoktur. Bu hükümet, derme-çatma bir kapkaç hükümetidir.

Bundan daha da kötüsü, bu hükümet, Türkiye'nin ezilen emekçi yığınlarının çıkarına değil, tam tersine ülkemizde süregelen sömürü düzeninin daha da yoğunlaşmasına yol açacak bir felsefenin takipçilerinin bir araya gelmesiyle ortaya çıkmış bir hükümettir.

Vergi adaleti, sosyal güvenlik, sömürüye son verme, zirai kazancı vergilendirme gibi konularda somut hiçbir öneri getirmeyen bu hükümetin, kısa süre içinde iç bünyesinde patlak verebilecek anlaşmazlıklarla memleketi bir anarşiye sürüklememe tehlikesi ise, gelecek için en büyük tehlikedir.

Dileyelim ki, tahminlerimiz yanlış çıksın ve bu hükümet vatandaş yararına, emekçi yığınları için olumlu kararlar alıp uygulamalarda bulunsun. Ama, görünen köyün kılavuz istememesi gibi, bu hükümete bakıp da uzun boylu güven duymak o kadar zor ki.

Genel - İş Emek

GENEL-İŞ EMEK

İstanbul Sular İdaresinde 'yetki GENEL İŞ'in,

İşkolları yönetmeliğinde yapılan bir değişiklikle Belediyelerde çalışan 29 sıra numaralı sağlık işçilerinin dışında kalan diğer tüm işçilerin sendikamızın faaliyet gösterdiği 34 sıra numaralı GENEL İŞLER işkolu kapsamına alınmaları ile birlikte sarı sendikacılar yıldırım çarpmışa döndüler. Söz konusu değişiklik yapılmadan önce belediyelerde çalışan işçiler çeşitli sendikalar tarafından parsellenmiş ve emekleri üzerine ipotek konulmuştu.

34 sıra numaralı işkolunda faaliyet gösteren ve bu işkolunda en güçlü işçi örgütü olan Genel-İş Sendikası yöneticileri, belediyelerde çalışan işçilerin emeği üzerine ipotek koyan ve onların alınterini işverenlerle üleşen tabela sendikacılarının bu gerçek sendikacılıkla bağdaşmayan davranışları karşısında gereken yerlere başvurarak, belediye işçilerinin bölük pörçük edilmesini önleyici tedbirlerin alınmasını istemişlerdir. Bu istek karşısında harekete geçen Çalışma Bakanlığı işkolları yönetmeliğini yeniden tanzim etme gereğine inanmış ve yaptığı bir değişiklikle belediyelerde çalışan sağlık işçilerinin dışında kalan diğer işçilerin tümünü 34 sıra sayılı GENEL İŞLER işkolu kapsamına dahil etmiştir. Yönetmelik 17 Şubat 1974 tarih ve 14802 sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girdikten sonra GENEL-İŞ sözleşme çağrısında bulunmuştur. Bu arada işkolları yönetmeliğinin tanzimini, çıkarlarına ters düştüğü için beğenmeyenler reddi için dava açmışlar ve adli makamları yanıltmak suretiyle belediyelerde çalışan işçilerin emeği üzerindeki ipoteklerini devam ettirmek istemişlerdir. Ancak, adalet yanılmamış ve paravan sendikacıların tüm çabaları boşa çıkmıştır.

Son olarak İstanbul Belediyesine bağlı "İstanbul Sular İdaresi Genel Müdürlüğü" mahkemeye başvurarak sözleşme yetkisinin Genel-İş ' e ait olmadığını iddia etmiştir.

Ne var ki mahkeme konu ile ilgili araştırmayı yapmış ve itirazın reddine karar vermiştir. Böylelikle, sarı sendikaların ve patronların son umutları da boşa çıkarak, İstanbul Belediyesi Sular İdaresi işyerlerinde çalışan işçilerin toplu sözleşme yapma yetkisi GENEL-İŞ'e verilmiştir.

İŞTE KARAR

T.C.
ANKARA
6.İŞ MAHKEMESİ

Esas No: 1975/78 D.İş
Karar No: 1975/10
Hakim: M. Sadık Kotan 13206
Katip: Muharrem Mısır
İhtiyati tedbir isteyen: İstanbul Belediyesine bağlı "İstanbul Sular İdaresi Genel Müdürlüğü"
Vekili: Av. Erham Oskay-Ankara Barosu avukatlarından.
Karşı taraf: Genel-İş Sendikası
Vekili: Av. Kemal Sarıibrahimoğlu-Av. Lütfi Gülergün-Ankara Barosu avukatlarından
Dava: İhtiyati tedbir istemi ve tesbit.
Karar tarihi: 8.4.1975

İSTEK: Davacı vekili dilekçesinde, davalı Genel-İş Sendikası İstanbul Sular İdaresinde işkolu seviyesinde sözleşme akdetmek istediğini davalı sendikanın belediye ile ilgisi olmayan Sular İdaresi işyerinde yetkili bulunmadığını 2226 sayılı kanunla kurulmuş bir müessese olduğunu müvekkiline ait işyerinin 20 sıra nolu işkolunda belirtilen işlerden olduğunu, davalı sendikanın 34 nolu işkolunda kurulu bulunduğunu, sözleşme yapma yetkisine haiz olmadığını bildirerek Genel-İş Sendikasının çağrısının durdurulmasını işyerinin 20 nolu işkoluna dahil olduğunu masraf ve ücreti vekaletin karşı tarafa yükletilmesini istemiştir.

SAVUNMA: Davalı vekili savunmasında, 2226 sayılı yasanın İstanbul Belediyesine bağlı Sular İdaresi teşkili hakkında kanun başlığını taşıdığını bu nedenle müvekkili sendikanın işkolunda yetkili olduğunu, bildirerek isteğin reddini istemiştir.

DELİLLER VE GEREKÇE: İşkolları yönetmeliğinin 34 ncü maddesi 17.2.1974 tarihinden itibaren değiştirilmiş (Belediyelerin 29 sıra numaralı sağlık iş koluna giren işçileri dışındaki tüm belediye hizmetlerine ilişkin işler ile bu yönetmelikte yer almayan işlerde çalışıp da, sendikalar kanununa göre, işçi niteliğini taşıyanlarca yapılan işler) olarak belirtilmiştir.

Bu maddeden anlaşıldığı üzere belediyelerin 29 sıra numaralı işkolundaki işleri hariç tümünün 34 nolu iş koluna dahil olduğu ortadadır.

Taraflar arasında Genel-İş Sendikası 34 nolu iş kolunda kurulduğundan bir uyuşmazlık da yoktur. 2226 sayılı yasanın İstanbul Belediyesine bağlı İstanbul Sular İdaresi teşkili hakkında kanun başlığını taşımakta olup bu hükümden de açıkça Sular İdaresinin İstanbul Belediyesine bağlı olduğu da anlaşılmaktadır.

Kaldı ki, Ankara 4.İş Mahkemesinin 1974/1634, Esas 1974/2281 numaralı karar sayılı dosyasında ve mahkememizin 1974/1828 numaralı dosyasında ve gene mahkememizin 1974/99 nolu dosyasında işkolu ve ehliyet hususunda bir uyuşmazlık da ileri sürülmemiştir.

Yapılan işin niteliği itibariyle de Enerji işi ile ilgisi olmadığı 20 nolu işkolunun Enerji işine taaluk eden elektrik, havagazı, su, ısı üretimi için şebekeler kurulması, işletilmesi, korunma, bakım, onarım, etüd işleridir. Halbuki toplu sözleşme yapılmak istenen işkolu halkın yararına su verme ve su ihtiyacını karşılama işidir. Bu itibarla iş tamamen bir belediye hizmeti olup işin sorumlusu da belediyedir. Sular İdaresinin ayrı bir kanunla kurulmuş olması işkolunun değiştirilmesi niteliğini de taşımaz. Kaldı ki o iş kolunda kurulmuş sendikanın iş kolunun başka bir işkoluna dahil olduğunu açıkça tesbit edip kesin hüküm niteliğini taşıyan ilan istihsal etmedikçe toplu sözleşme çağrısını tedbir yoluyla engellemeye de olanak yoktur. Bu ahvalde çeşitli yollardan işkolunda kurulu sendikaların sendikal faaliyetlerini önleme neticesi doğar. Mevcut delillere 2226 sayılı yasanın açıkça işkolunun İstanbul Belediyesine ait olduğunu belirtim bulunmasına göre davacı vekilinin isteğinin reddine karar verilmesi gerekmiştir.

HÜKÜM: Şu hale göre.

1- Davacının tesbit ve tedbir isteğinin reddine,
2- Harç alınmasına yer olmadığına,
3- Davalı vekili için takdir edilen 800,- lira vekalet ücretinin davacıdan alınıp davalıya verilmesine, Yargıtay yolu açık olmak üzere taraf vekillerinin yüzlerine karşı 8.4.1975 tarihinde karar verildi. 8.4.1975

Hakim 13206
Mühür-imza

Katip
imza

Yurt dışındaki işçiler Kayseri'de yağ ve inşaat malzemeleri sanayii kuruyor

Yurt dışında çalışan işçilerimiz, emeklerinin karşılığını, ülkenin kalkınması için kullanacaklarını kararlaştırmışlardır. Köyünde işleyecek toprağı olmayanlar veya yaşamlarını sürdürmede bu bir karış toprağın yetersizliğine inananlar çareyi yurt dışına göçmekte, orada çalışarak geleceklerini garanti altına almakta görmüşlerdir.

Her türlü fedekarlığa katlanarak üç-beş kuruş biriktirebilen işçiler, hayat boyu yaban ellerde kalamayacakları için yurda döndüklerinde biriktirdikleri parayı işletme gereğini duymuşlardır. Böyle olduğu içindir ki, Anadolu'nun bağrından çıkarak, çoluğundan çocuğundan uzaklarda biriktirdikleri paraları ile Kayseri'de bir sanayi kurmayı uygun bulmuşlardır.

Kuruluş için gerekli tüm çalışmalar tamamlanmıştır. Kuruluşun ortağı olan işçiler arasında hiçbir ayrıcalık olmadığı gibi, bütün hisselerin de eşit olarak dağıtıldığı belirtilmiştir.

ÖZGÜR-EMEK Yağ İnşaat Malzemeleri Sanayii ve Ticaret A.Ş.'ni kuran işçiler, fabrikanın ortakları olduğu gibi, üretime geçildiğinde çalışan işçileri de olacaklardır. 65 milyon yatırım sermayesi olan fabrikanın 1976 yılında üretime geçmesi için çalışmalar sürdürülmektedir.

PATLAYAN KARPİT KAZANI BİR İŞÇİNİN ÖLÜMÜNE YOL AÇTI

Ankara'nın İsmet Paşa semtinde bir demirci dükkanında oksijen kaynağı yapılırken karpit kazanının patlaması yüzünden İbrahim Çalışkan adlı bir işçi parçalanarak ölmüştür.

Olay 7 Nisan sabahı meydana gelmiştir. İsmet Paşa semtindeki demirci dükkanında çalışan İbrahim Çalışkan adlı işçi, oksijen kaynağı yaparken, yanda bulunan karpit kazanı ısı yüzünden bir anda patlamıştır. Kaynak yapan işçi İbrahim Çalışkan ise patlama sonucu paramparça olarak ölmüştür.

ALMANYA'DA İŞÇİ KIYIMI SÜRÜYOR

Federal Almanya'daki ekonomik kriz hâlâ düzelmemiş, ilgililerin baharda işsizliğin diğer aylara nisbeten azalacağını belirtmelerine karşın, birçok firma ve işveren, işlerinin bulunmaması nedeniyle işçi kıyımına devam etmektedirler.

Öte yandan Nurunberg'deki Federal Almanya İş ve İşçi Bulma Kurumu yetkililerinin yaptıkları açıklamada, halen ülkedeki işsiz Türklerin sayısının 54 bin olduğu belirtilmiştir. Yapılan istatistiklerde, işsiz Türklerin sayısı diğer aylara nazaran artış kaydetmiştir.

İlgililer ayrıca bu yaz bir çok Türk işçisinin kendiliğinden ülkelerine dönmeleri beklendiğini de açıklamışlardır.

ASGARİ ÜCRETTEN VERGİ KESİLMEMESİ İSTENDİ

Memurlar Derneği Yönetim Kurulu, yazılı bir açıklama yaparak, 12 sayılı kanun kuvvetindeki kararnamenin, dar gelirli memurlar aleyhine hükümler taşıdığını öne sürmüştür. Asgari ücretten vergi kesilmemesi de istenmiştir.

ZONGULDAK'TAKİ İŞÇİLER GIDA SANAYİİ KURUYOR

Avrupa'da çalışan Zonguldaklı işçiler memleketlerinde 30 milyon liralık bir yatırımla, mısır işleyerek nişasta, glikoz, mısırözü yağı elde etmek üzere bir gıda sanayii kurmayı kararlaştırmışlardır.

Bu sanayii için gerekli formaliteler tamamlanmış ve inşaatına geçilmiştir. 1976'da üretime geçecek olan fabrika yılda 15 bin ton mısır işleyecek ve elde edilecek nişasta, glikoz, mısırözü yağı ile yem satışından 7 milyon lira kâr elde edilecektir.

KARAKOLDA DAYAK YİYEN İŞÇİ POLİS VE İŞVERENİ MAHKEMEYE VERDİ

İstanbul-Tekel İdaresinin Cibali Nakliyat Şubesinde çalışan Ali Yerli, Cibali Karakolunda dövülmüştür.

Yerli, savcılığa başvurarak 10 günlük rapor almıştır. Ali Yerli kendisinin haksız yere işten çıkarıldığını ve işverene durumu anlatınca polis çağırılarak karakola götürüldüğünü ve orada da dövüldüğünü iddia etmiştir.

İşçi Yerli, kendisini dövenleri mahkemeye vermiştir.

sendikacı olmak sorumluluğu

Attila İLHAN

İşçi sınıfına çağdaş toplumcu kuramların tarihsel bir rol vermeleri ne gönüllerinin gani oluşundandır, ne de böylesine münasip görmelerinden: işçi sınıfı, üretimin yeni olanakları içersinde bu role zorunlu olarak adeta atanmıştır da ondan'. Köylülük, bir kere dağınıklığı yüzünden, sonra üretimin genellikle en geri araçlarını kullanması nedeniyle, toplumun itici gücünü bir başına oluşturamıyor; olsa olsa, işçilerin yedek deposudur, bir de şaşmaz müttefiki'. Bizim gibi henüz sanayileşmekte olan ülkelerde hangi tezgah başındaki işçiye gitseniz, çocukluğu mutlaka bir köy çocukluğudur; ama gelişmiş ülkelerin sanayi işçileri dedelerinin köylü olduğunu bile hatırlar mı acaba?

Sanayileşmeyle şehirleşme kapitalist gelişmede oldum olası atbaşı gidiyor: Türkiye bu kuralın dışında değil, son yirmi beş yılın şehirleşme grafiklerinde yükselen eğriler, gerçekte sanayileşme hızıyla doğru orantılıdır. Köylü topraktan kopup gecekonduya yığılıyor, tarladan fabrikaya dökülüyor. İşçileşme, gerçekte Türkiye'yi dört yanından sarmış şehirleşmenin öteki adıdır desek de olur. İşçi sınıfının sayı olarak kabarması, gittikçe daha öncü sanayi dallarında çalışır olması, onun bilinç yoğunluğunu da artırmakta, bu da toplumcu kuramların ona yakıştırdığı tarihsel role sahip çıkmasını kolaylaştırmaktadır.

Burada sendikanın ve sendikacının görevi başlıyor.

Sendikayı, işçiyi tarihsel sorumluluğunun bilincine vardıracak öncü organ diye almadıkça, yanılıyor sayılırız. Sendikacı, işçi arkadaşlarına daha çok ücret sağlayacak militandır belki, ama asıl işi birbirlerine zincirlenecek işçi ellerinden bir itici toplumsal güç yaratmaktır ki, bu da kendisini bozuk düzenin çarkına kaptırmamasıyla olasıdır. Sendika için de, sendikacı için de, bozuk düzenin çarkı bin tuzak saklar. Bugün gelişmiş, ya da gelişmekte olan ülkelerin çoğunda sendikacılık iki tarafa yontan basit bir toplu sözleşme sendikacılığı halinde yozlaşmışsa bunda o tuzakların hiç mi etkisi yoktur sanırsınız?

Birinci etki sendikacıyı kapsar. Sendikacı, mayası işçi, dünyası işçi olan adamdır ya, işçi kalması, işçi gibi yaşaması görevini yerine getirmesinin baş koşuludur. İşçilik bir düşünce biçimidir çünkü, bunu bir kere yitirdiniz mi, bir daha kazanamazsınız. O ki, sendikacı, sendikacılığını kendisini işçi statüsünden çıkarıp bir bürokrat statüsüne aktaracak bir manivelâ gibi kullanmaya başlar, ondan sendikasına da, işçi hareketine de fayda gelmez artık. Bozuk düzenin çarkları onu en zayıf yerinden, midesinden ve gösteriş merakından yakalamıştır.

Devamı Sayfa 15 te

SERMAYE VAKIFLARI VE İŞÇİLER

Osman Nuri KOÇTÜRK

1970'lerden önce İzmir'in Ödemiş ilçesinde 100 kadar yavrumuz CARE Kilise kuruluşunun sağladığı üretim artığı yavan süttozundan zehirlenmişler olay kamuoyunda ve öğretmen çevrelerinde tepkiyle karşılanmıştı. Türkiye Öğretmenler Sendikası yönetiminin aldığı bir karara uyarak, o zamanki Genel Başkan Fakir Baykurt ile birlikte olay yerine gitmiş, incelemeler yap mıştık.

Dönüşte İzmir'e uğradık. Gazeteciler çevremizi sardılar ve bize sorular yönelttiler. Ben yabancı bir ülkeden bir Kilise kuruluşu aracılığı ile sağlanan üretim artığı yavan süttozlarının bayat olduğunu, Gana'ya sevki gereken torbaların Türkiye'ye gönderildiğinin üzerlerindeki etiketlerden anlaşıldığını, toksikolojik muayeneler yapmak üzere numuneler aldığımızı, gerçek durumun Ankara'ya dönüp laboratuvar muayeneleri tamamlandıktan sonra anlaşılacağını söylüyor, Amerika'yla bu tür ilişkiler kur mamızın yanlış ve sakıncalı olduğunu anlatmaya çalışıyordum.

Anlatmak istediğim, fakat bir türlü ifade edemediğim aşkıda kalıyor, gazeteciler özellikle bu hususu öğrenmek istiyorlardı. Bir aralık Baykurt'a döndüler ve ona CARE kuruluşunun bu yardımları sağlamakta gerçek amacının ne olabileceğini sordular.

Fakir'in benim bir türlü ifade edemediğim hususu bir sözcükle en iyi biçimde anlattığını hatırlarım. Kendine özgü soğukkanlılığı ile gülümsedi ve "Çocuklarımızla kendi toplumları ve kiliseleri arasında sütbağı kurmaya çalışıyorlar" dedi...

Ogün, bugün, bu sözcüğü unutmadım. Şimdi başka bir münasebetle yeniden kullanıyorum.

SERMAYE OYUNLARI

12 Mart'tan bu yana işçilere, köylülere, öğretmenlere, yüksek öğrenim gençliğine Türkiye'nin zinde ve bağımsızlıktan yana tüm kesim ve güçlerine oynamadık oyun bırakmayan sermaye çevreleri ve onlara yakınlığı ile tanınan politikacılar şu günlerde yeni oyunlar tezgahlıyorlar. Faşizmin ve pahalılığın protesto edilmesi için yurdun her tarafında öğretmenlerin saldırıya uğradıkları TÖB-DER toplantılarının acıklı blançosunun kamuoyunda tartışıldığı günlerde bazı ünlü patronlar ile sermayenin desteklediği siyasal partiler, kurdukları ve kuracakları vakıflar yardımıyla meşreplerine uygun genç kuşaklar yetiştirmenin hazırlığı içindedirler. (1,2)

Sermayenin bekçiliğini yapacak robotlar yetiştirme eğilim ve girişimleri çok eski tarihlere dayanır. Huxley ve Nitche'ye kadar uzanan koşullandırma yöntemleri, İkinci Dünya Savaşı sırasında çi-

çeklerini açmış, tohumları günümüze kadar hayatiyetini korumuştur.

Nitche bu konudaki görüşlerini, Ord. Prof. Dr. Sadi Irmak'ın gençlik yıllarında Türkçemize "Zerdüşt Böyle Söylüyordu..." adıyla çevirdiği kitabında ayrıntılı olarak anlatılır. Daha sonra karikatür filmlere konu olan "Superman" insanüstü'nün yaratılması ve diğer insanların bu yaratığın emrine verilerek robotlaştırılması bir zamanların rüyası olmuştu...

Aldous Huxley ise dilimize "Yeni Dünya" ismiyle çevrilen "The New Brave World" yapıtında, robot yetiştirmenin biyolojik ilkelerini ortaya koymaktadır. Kafa yapıları bu görüşleri benimsemeye ve maddi varlıklarını korumak için robot yetiştirmeye yatkın olanlar çalışmalarını sürdürüyorlar.

Hitler'in savaş sırasında kurduğu İnsan Haraları şu günlerde Paris'te gösterilen bir filme konu olmuştur. (3) İnsanları hayvanlar gibi çiftleştirerek, ya da suni tohumlama usulleriyle, çoban kişiler yaratma, geri kalanları da beta ve gamma grupları olarak robotlaştırma denemelerine birkaç yıl önce Hacettepe Üniversitesinde devam etmek isteyenler oldu.

Bunlar öğrencilerden tedarik ettiklerini söyledikleri dölü, kadınlara şırınga ederek babaları belirsiz piçler yarattılar. Kamuoyuna açıklandığında tepkiyle karşılanan bu skandal örtbas edilmiş, ayni Üniversitede kurulan "Cinsiyet Derneği"nin akibetinin ne olduğu anlaşılamamıştır.

Sermaye ve sermaye uşakları, bu gibi çalışmaları bütün güçleriyle destekliyorlar.

Sermaye çevrelerini yalnız ücret ve fiyat oyunlarıyla meşgul zannetmek yanlış olur. Yüzyıllar boşu kaynakları ve emeği sömürerek kasalarında milyarlar biriktirmiş, Dünyamızı parsellemiş olanlar, düzeni sürdürebilmek için milyonlarını kolayca harcamakta, kapitalizmin iç çelişkileriyle sarsılmış olan hegamonyalarını yeniden güçlendirmek için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Bu tür girişimler Türkiye'de gizli veya açık olarak sürdürülürken, şimdi tanığı olduğumuz vakıf kurarak genç kuşakların ihtiyaçlarını karşılama, onlara yiyecek, yatacak yer sağlama girişimleri sermaye ile gençlik arasında "Sütbağı" kurmanın mümkün olup olmayacağını araştırma çabaları olarak değerlendirilmelidir.

İlkokulu bitirene kadar CARE denilen Amerikan kilise kuruluşunun sağladığı üretim artığı yavan süttozu ile beslenmiş bir genci, Üniversite düzeyinde patron ekmeği ile beslemek mümkün olursa bu kadrolar robotlar gibi kullanılacak, sermayenin bekçiliğini yapacaklardır.

Yoksul aile çocuklarını bunalıma itekledikten sonra onlara yatacak yer ve birkaç kap yemek sağlamakla sınıflarına ihanet edebilen robotlar yaratacaklarını zannedenler yanılıyorlar. İşçiler ve köylüler yoksulluklarının gerçek nedenini öğrenmiş olan milyonlar buna izin vermeyecekler, yasalar tek taraflı ve belirli siyasal amaçlar taşıyan bir tür kuruluşların Türkiye'de kurulup işletilmesine göz yummayacaktır. Anayasa bu görevi devlete vermiştir ve eğer gençlerin himaye edilmesi gerekiyorsa hizmeti Devlet yapar. Dernekler gibi vakıfların da denetlenmesi ve eğer Anayasa'ya uymayan amaçlar gürüyorlarsa faaliyetlerinin durdurulması lazımdır.

Sermaye bu tür faaliyetlerini sürdürecek olursa, emekçi kesimin çıkarlarını korumak için benzer çalışmalar içine girmesinden ve denge tutmasından daha doğal birşey olamaz. Mücadele bu düzeyde sürdürülecek olursa çok daha kalabalık ve bilinçli olan işçilerin baskın çıkacaklarından kimse şüphe etmesin.

GERÇEĞİ GÖRMEK

Türkiye'de ve dünyada olup bitenleri herkes görmekte felsefesine uygun biçimde değerlendirmektedir. Büyük bir bunalım içine girmiş olan varlıklı ülkeler, artık yalnızdırlar. Sayıları 77 iken 104'e yükselmiş olan Üçüncü Dünya Ülkeleri, süper devletlere zor günler yaşatıyorlar.

Emperyalist ülkeler İkinci Dünya Savaşından sonra bir çok vakıflar kurdular. Yardım kuruluşları ve özel yasalarla geliştirilmiş olan kurumlar yoksul ülkelere nimet yağdırır göründüler. Besin yardımlarının biri bir diğerini izledi. Üretim artığı yavan süttozlarıyla Afrika'da, Latin Amerika'da, Uzak Doğu ve Orta Doğu'da yüzbinlerce çocuğa beslenme olanağı sağlanıyor, yabancı uzmanlar oralara kadar giderek kalkınmaya yardımcı oluyorlardı.

Devamı Sayfa 7'de

Gözümüzü açmaz isek!..

İlhami SOYSAL

Altı aylık bir bunalımdan sonra, Süleyman Demirel başkanlığında sağcı partilerin oluşturdukları "Cephe" Hükümetinin, programında açıktan yer alan ve yapmayı tasarladığı işler bir yana "meşrebine uygun" daha başka bazı işler "çevirmeye" de hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Hükümet programında sosyal yaşantı ile ilgili olarak yapılmasına söz verilen işler şöyle özetlenebilir:

1. Sosyal güvenlik tüm yurda ve tüm vatandaşlara eşit ve hak bilir ölçüler içinde yaygınlaştırılacaktır.

2. Tüm çalışanlar sosyal sigorta kapsamı içine alınacaktır.

3. Sosyal Güvenlik Bakanlığı kuruluş amaçları yönünde geliştirilecektir.

4. İşçilerin hastalık, analık, iş kazaları, meslek hastalıkları, yaşlılık, sakatlık ve ölüm gibi durumlarda güçlüğe uğramadan yardıma kavuşmaları mutlaka sağlanacaktır.

5. Çalışan kadınlardan "dileyenler"in 20 yılda emekli olmaları sağlanacaktır.

6. Genel sağlık sigortası sistemi gerçekleştirilecektir.

7. İşçiler ucuz ve sağlık koşullarına uygun konut sahibi olsunlar diye kredi olanakları artırılacaktır.

8. Sakat ve eski hükümlülere iş verilmesini öngören hükümler yürütülecek ve bu gibi kişilerin çalışmasını sağlamak için vakıf biçimi işyerleri kurulacaktır.

9. Emekli işçi ve bunların dulları ile yetimlerinin emekli aylıklarının en az geçim koşullarının üstünde olması sağlanacaktır.

10. Memur maaş göstergelerindeki değişiklikler emekli aylıklarına da hızla uygulanacaktır.

11. Bütün emeklilerin dilek ve istekleriyle ilgilenilecek bir kuruluşa gidilecektir.

CEK'TİRLE CAK'TIR

Sağcı partiler ortaklığı hükümetinin çalışma hayatı ile ilgili olarak yapmaya söz verdiği ve hükümet programına aldığı işlerin özeti de şöyle çıkarılabilir:

1. "Huzurlu bir çalışma ortamı içinde kalkınma ve sosyal adaletin sağlanabilmesi için" işçi ve işverenin "karşı karşıya" değil, "yan yana" olmaları için çalışılacaktır.

2. İşçi-memur ayırımı, "hakkaniyetli, adil ve gerçekçi" ölçülerle yapılacaktır.

3. İşçi ücretlerinin saptanmasında "hak ve adalet esas tutulacak" fiyat ve geçinme ölçüleri ve zamanla artan hayat pahalılığına göre düzenlenecek bir ücret sistemi ve en az ücret "baremi" uygulanacak, işçilerin pahalılık karşısında ezilmemesi sağlanacaktır.

4. Kurulacak fabrika ve benzeri yatırımlara işçilerin ortak olması sağlanacaktır.

5. Kıdem tazminatı, "enkısa zamanda" ama "işçilerin ve ülkenin yararına en uygun bir şekilde" 15 günden 30 güne çıkartılacaktır.

6. Tarım ve orman kesimindeki işçiler dö öteki işçilerin hak ve güvencelerine kavuşturulacaktır.

7. İşsizlik sigortası ile ilgili çalışmalar yapılacaktır.

8. Yurt dışındaki işçilerin çalışma koşulları, sosyal hakları ve iş güvenlikleri sürekli izlenip kendilerine en iyi koşullar sağlanacaktır. Gerekirse bu yolda yapılmış sosyal güvenlik anlaşmaları yeniden gözden geçirilecektir.

9. Yurt dışındaki işçilere hizmet götüren kamu kuruluşlarının çalışmaları koordine edilecektir.

10. Libya ile sosyal güvenlik anlaşmaları geliştirilecektir.

11. Yurt dışındaki işçilerin çocuklarının milli ve dini eğitimlerinin aksaksız yürütülmesi sağlanacaktır.

12. Yurt dışındaki işçilerin tasarrufları değerlendirilecektir...

CEK'TİR VE
CAK'TIRLARIN SONU

Evet, bu cek'tirli, cak'tırlı hükümet programında yer

Devamı Sayfa 11'de

SERMAYE VAKIFLARI VE İŞÇİLER

Baştarafı Sayfa 6'da

Bankalar uzun vadeli yüksek faizli kredilerle uygulamalara yardımcı oldular. Aradan 30 yıla yaklaşık bir süre geçtikten sonra, bütün bunların o toplumları çok daha güç yaşama koşullarına itekliğine, kalkınmayı ümit edenlerin daha da yoksullaştıklarına tanık olduk.

Kaşığıyla verdiğini sapıyla çıkaran, insana bir zeytin tanesi yedirirse, bir varil yağ bekleyen emperyalist çevreler, bütün dünyanın tiksindiği gruplar olarak yalnız kaldılar.

Yoksulları üretim artıklarıyla şartlamak, üretim artığı yiyeceklerle doyurarak geri ülkelerde kendilerinden yana kuşaklar geliştirmek, gençlikle sütbağı kurmak umudunda olanlar umduklarının tam tersiyle karşılaştılar.

Bundan dolayı, ölü çelenkleri paraları ile eğitim vakfı işletenler, sermayeye dayalı partiler aracılığıyle kurulacak vakıflar yardımıyla yoksul kesim çocuklarını robotlaştıracaklarını zannedenler, bu girişimlerden fazla bir şey beklemesinler.

Uyanış çok güçlüdür. Kişiler, kesimler, kadrolar, gruplar değil uluslar uyanmış, hem kaynaklarına, hem de emeklerine sahip çıkmaya başlamışlardır. Afrika'daki uyanış Bükreş'te düzenlenen Dünya Nüfus Kongresini, Roma'da düzenlenen Dünya Gıda Kongresini karar almadan dağılmaya zorlamış, emperyalist oyunlar dönemi böylece kapanmıştır. Bir süre önce Cezayir'de toplanan Üçüncü Dünya Ülkeleri UNIDO kuruluşunu geri bırakılmış ülkelerin endüstrileşmesine el uzatmaya çağırdılar. Bu yapılmazsa petrol ve ilkel maddelere ambargo konulacak, endüstrileşmiş ülkelerin durumu daha da zorlaşacaktır.

Gıda yardımları, krediler, uzmanlar Afrika ve Latin Amerika'yı uyutmak için yeterli olamadı. Her toplum kendi olanaklarına dayanarak kendi Dünya görüşüne uygun biçimde kalkınmak istiyor.

Yoksullar gerçeği görmekte ve yardımı reddetmektedirler. Çünkü yardımların ardından nelerin geldiğini yaşayarak öğrendiler.

MARGİNAL DÜZEN

Sermaye dünyanın her tarafında toplum gelirlerini kasasına aktarmış, yoksulluğa mahkum ettiği milyonlarca insanı açlıkla tokluk, varlıkla yokluk sınırına getirmiştir. Bu sınırda sermayeden yana olanlar yaşantılarını sürdürürken kendi gücüne ve alınterine dayalı bağımsız ve özgür bir hayat yaşamak isteyenler uçuruma itiliyor ve yok edilmeye çalışılıyorlar.

Türkiye'deki pahalılık bunun için yaratılmış ve genç insanlar öğrenimlerini sürdürmek için başkalarının yardımına muhtaç hale getirilmiştir. Sevilmediklerini bilenler şimdi kurdukları vakıflar aracılığıyla sevgi satın almaya ve paralariyle servetlerini korumada onlara yardımcı olacak robotlar yetiştirmeye çalışıyorlar.

İnsan Harası kurmakla işe başlayıp, burslar, geziler, yüksek ücretli görevler, çalışmadan para kazanma olanağı sağlamak suretiyle yürütülen koşullandırmalar, faşizmin egemenliği için yeterli olamamış, insanın kendine duyduğu saygı ve demokratik anlayış bu düzeydeki tüm çabaları etkisiz bırakmıştır.

Türk çocuklarıyla sütbağı kurmak isteyen ve bunun için CARE isimli kilise kuruluşunu görevlendiren ABD yakında Türkiye'yi eliboş terkedeceğe benziyor. Askeri yardımı kesmekle asıl kişiliği anlaşılmış bulunan Amerikan toplumu, gerekirse diğer yardımları da kesecek, dostum dediği bir toplumu kaderiyle başbaşa bırakacaktır.

Aynı yolun yolcusu olan Türk sermaye çevreleri, kuracakları vakıflarla yoksul kesimden adam avlayacaklarını, ve militan kadrolar yaratacaklarını zannediyorlarsa yanılıyorlar. İşin sonu başından bellidir ve insanlar uyanmıştır. Türkiye'de bir kase çorba için sınıfına ihanet edecek adam bulmak zor olacak... Bu böylece biline...

---

(1)- Günaydın, 20 Şubat 1975
(2)- Yeni Ortam, 20 Şubat 1975
(3)- Demokrat İzmir, 21 Şubat 1975.

Evet: 222

Hayır: 218

Çekimser: 2
Katılmayan: 4

HUKU GÜVENO

Millet Meclisi'ndeki oyla

Kendilerine Milliyetçi Cephe, Milliyetçi Partiler topluluğu gibi isim takan partiler tarafından kurulan hükümet, gezen ve yüzen oyların bir araya gelmesi ile, daha doğrusu getirilmesi ile güvenoyu alabilmiştir.

Yüzen ve gezen oyların dışında hükümeti oluşturan 4 sağcı partinin, bir araya gelmeden önce biribirine ters düşen 4 sağcı partinin kurduğu sağcı hükümet, çeşitli ayak oyunlarından sonra ıkına sıkına güvenoyu alabilmişlerdir. Millet Meclisi'nin 12 Nisan Cumartesi günkü birleşiminde AP Genel Başkanı Süleyman Demirel başkanlığında kurulan hükümet için güven oylaması yapılmış ve 4 sağcı parti ile birlikte bazı bağımsızların desteklediği hükümet 218 RED oyuna karşın, 222 kabul oyuyla güven almıştır. Oylamada iki oy çekinser çıkmış, dört kişi de oylamaya katılmamıştır. Bu öyle bir ortaklık olmuştur ki, matematik kurallarına bile ters düşmüştür. Bu ortaklığı kuranlar aynı cinsten olmayan maddelerin toplanamayacağını akıllarına getirmemişlerdir bile...

Dört sağcı parti tarafından kurulan ve bu dört sağcı parti oyları toplamının güven için yetersiz olması karşısında, ortaklığa katılmayan ve güven duymayan diğer siyasi partilerin üyelerinden siyasal ahlakla bağdaşmayan yollarla destek sağlayan ve ancak böylelikle ucu ucuna güven alan bir hükümetin, bugünkü koşullar içinde ülke sorunlarına çözüm getireceği düşünülemez. Kuşkumuz çözüm bekleyen ve gerçekten halledilmesi zorunlu olan sorunların çözümlenmesi yerine, rejimi tehlikeye düşürecek yeni sorunların ortaya çıkması olasılığının var olmasındandır. Kabinesine dört yeni bakanlık ekleyen ve böylelikle sayıları yükselen bakanlıklar arasında bir tek işçi temsilcisinin bile bulunmayışı, buna karşın tüm kabine üyelerinin sermayeden yana olmaları, bu kuşkumuzun en belirgin nedenleridir. Halk kurtuluşunun gerçek öncüsü işçi sınıfına kurulan bu hükümette temsil hakkı verilmeyişi, o ülkeyi kimlerin yönettiğinin en açık göstergesi değil midir? İşçi sınıfı gene kenarda köşede bırakılacak, hakları savsak-

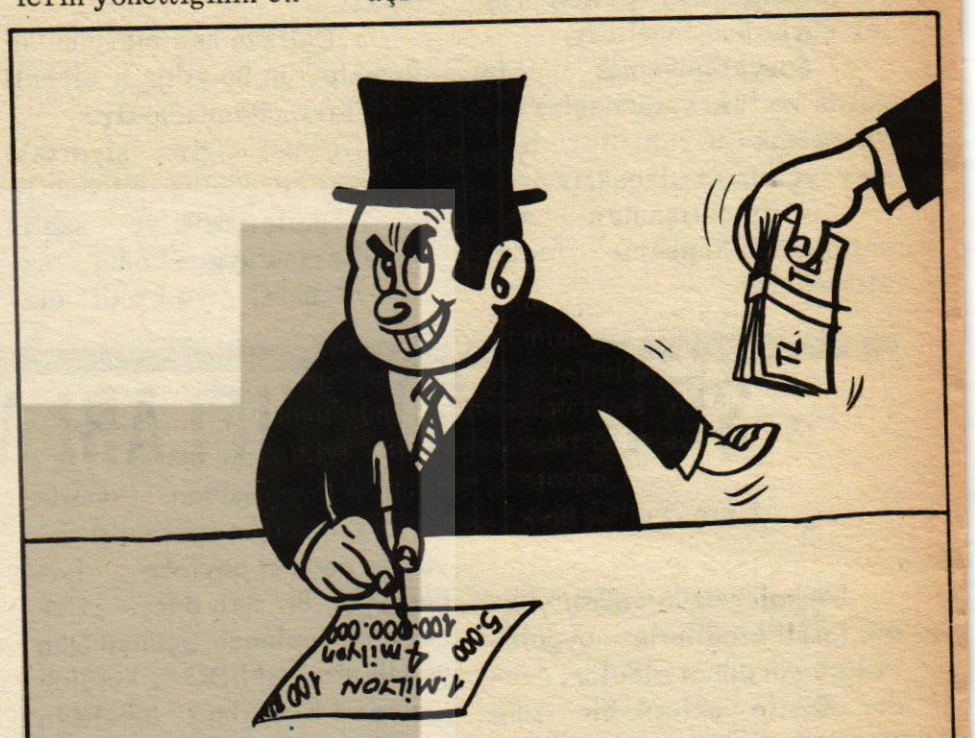

VİCDAN MUHASEBESİ Mİ, CÜZDAN MUHASEBESİ Mİ?

ÖZGÜRLÜĞÜN MODERN ANLAMI VE KEFİLİ

Prof. Bahri SAVCI

Dünyada bir ekonomik bunalım vardır. Bu, Türkiye'ye de yansımıştır. Daha da yansıyacaktır. Ve yeni bir "toplumsal sözleşme"ye varamadığı sürece de ekonomik bunalımın yükünü, örgütsüz sosyal tabakalar, daha çok çekecektir.

Dünyanın ve Türkiye'nin temel konusu, önce, ekonomik bunalımı hafifletmektir. Sonra da çabuk geçirmektir. Onun, 1931 bunalımının ulaştığı bir yaygın Almanya-İspanya Portekiz faşizmi şeridi içinde, İtalya'yla bir faşizm ekseni -mihveri- gibi bir siyasal şema kurmasını önlemektir. Yoksa bu bir felaket olur. Çünkü 1931 bunalımının getirdiği ve İtalyan faşizmi ile bütünleştirdiği faşizm siyasal şeması, İkinci Dünya Savaşını doğurmuştu.

Yeni bir dünya ekonomik bunalımı da kendisine özgü yıkılımlar getirebilir. Bundan kaçınmanın yollarını aramak gerekir.

Bir büyük dünya katastrofuna (yıkımına) ulaşacağını kesin gördüğü için, büyük sermaye bile, yeni faşizmlerden ürkmelidir. Onu bu nedenle, ekonomik bir düzenleme ile durdurup, sosyal tabakalar arasında barışa varmayı aramaktadır. Ama batı toplumlarının işçi kesitleri, bu barışın gerçek bir barış olmasını sağlamak, okkanın altına düşmemek için, örgütleşmelerini ve düşünce örgülerini sıklaştırmayı hızlandırmışlardır.

Türkiyemiz de özellikle bir yeni ekonomik düzenleme gereksinmesi içindedir. O da bir yeni toplumsal sözleşmeye varmayı aramaktadır.

Yalnız burada, bir ayırım gözükmemezlik etmiyor: Türk sermaye gurupları, yeni toplumsal sözleşmeyi, kendi yönlerine yontarak, onu bilimsel kanalından saptırma, istidadını, alışkanlığını gösteriyorlar.

Türk işçi kesimi de, bu arayışını ve buluşun tüm yüklerinin altında ezilmemek için uyanık olmak zorundadır. Onun için, örgütlenmesini ve düşün ağını geliştirmesini hızlandırmak zorundadır.

Bunun için, özgürlüğün modern anlamını aramak, kavramak yolunda çaba göstermelidir. Bu çabasını bilimsel yolda geliştirdiği zaman görecektir ki, toplumsal bölünmelerin işçi kesimi çağdaş özgürlüğün kefili olmak özgörevini (misyonunu) yüklenmiştir.

Bu bir sorumluluktur

Bu bir sorumluluktur. Ama, 1971'ler koşullarından doğan ekonomik bunalımdan çıkmak için, sermaye kategorilerinin ona yükleyeceği yük gibi, işçi kesimini okkanın altına sokacak türden bir sorumluluk değildir. Yeni bir toplumsal sözleşme ile özgürlüğü ve sosyal barışı sağlamanın, onun kefili olmanın sorumluluğudur. Eğer toplumumuzun emek kesimi, tarihin kendisine bıraktığı bu onurlu ve kurtarıcı girişimi (bu ekonomik bunalımın bir faşizm siyasal şeması doğurmasını önleme girişimini) ele almazsa, sermaye gruplarının ve onların politikacılarının oyunları içinde, Türkiye'nin gereksinmesi olan barışı kuramama sorumluluğu içine düşecektir.

Bu sorumluluktan kurtulup, sosyal düzen barışının yapıcılığına yükselmek için gü

UMET
OYU ALDI

maya 442 milletvekili katıldı

lanacak, sermayenin kölesi olmaktan kurtuluş yolları tıkanmaya çalışılacaktır. Ne var ki, Türk işçisi buna izin vermeyecek, haklarını savunmasını bilecektir. Emek üzerinde oynanmak istenen oyun sökmeyecektir...

14 Ekim 1973 seçimlerinden sonra kurulan CHP-MSP ortaklık hükümeti döneminde, CHP tarafından önerilen işçi kıdem tazminatının 30 güne çıkarılmasına önce hükümet ortağı karşı çıkmıştı. Bugün yamalı bir hükümetle, ki bu hükümetin söz sahibi ortaklarından biri, zamanında kıdem tazminatının 30 güne çıkarılmasına karşı çıkan MSP idi, kıdem tazminatı 30 güne nasıl çıkarılacaktır? Beş-altı ay kadar önce karşı çıktığı bir öneriyi, MSP bugün nasıl onayla-

yacaktır? Diyelim ki bunu onayladı, ileride ayrılacakları hiçbir yol çıkmayacak mı karşılarına? Meclisteki grubunu bile ayakta tutamayan ve kaç kişiye düşeceği henüz belli bile olmayan bir ortakla çözüm bekleyen sorunlarımız nasıl çözümlenecektir? Yıllardır hayalinde yaşattığı bir grubu bile kuramayan ve ilk kez 1973 seçimleriyle ancak üç sandalyeye sahip olan ve güvenoyu aldıktan sonra borazan gibi öten, üç kişilik gücünü unutarak, 189 kişilik partiyi bir avuç olarak niteleyen bir ihtilâl spikeriyle barış nasıl getirilir ülkeye? Komandoların devletin güvenlik kuvvetlerine yardım ettiğini öne sürerek, bundan memnunluk duyulması gerektiğini söyleyen bir ortakla sokak kavga-

NOKTA

TUŞ

Güreşçi milletvekili Mustafa Dağıstanlı, Meclis'te güven oylaması sırasında yaptığı müsabakada tuşla yenilmiştir.

Siz bir de Başbakan Yardımcısı Erbakan'ın sözlerine kulak verin:

"CHP tuşa geldi" diyor, Erbakan.

Ne garip değil mi?

BİR AVUÇ

Başbakan Yardımcısı Türkeş, üç kişilik partisiyle yeni hükümette iki bakanlık aldıktan sonra, bol bol reklamını yapmaya başladı.

Türkeş, güven oylamasından sonra, yıllardır özlemini çektiği televizyon ekranlarından, milyonların oy verdiği CHP'yi "bir avuç" diye niteledi.

Dünya tersine dönüyor galiba.. Üç kişilik bir partinin, 190 kişilik bir partiye bir avuç demesi, başka nasıl yorumlanır ki...

KAYA GİBİ

Ikına sıkına güvenoyu alan hükümetin Başkanı, yaptığı bir konuşmada kaya gibi sağlam olduklarını söyledi.

Bakın şu kaya gibi olan hükümetin işine. Ne olur, ne olmaz diye eski milletvekillerini bile salona soktular. Ne var ki, bu davranışlarıyla ikinci yenilgilerini de tuşla almış oldular. Bu da varan iki.. Kulakların çınlasın Erbakan.

BARIŞ KOYUN ADINI

Kırşehir Bağımsız Milletvekili Mehmet Ali Arsan, Davut Aksu'dan dayak yedi ve kendini yerde buldu.

Arsan, kalkar kalkmaz tabancasını çekti, sonra kaçmaya başladı.

Başbakan ise, daha barış getireceklerini söyleyip duruyor. Meclis'e tabanca ile girenlerden barış bekleyenler avucunu yalasın.

H.M

---

rekli kavramları, kurumları ve davranışları, hiç olmazsa şematik çizgileri içinde görmek gerekir.

Evet, dünya, yeni bir "toplumsal sözleşme" aramaktadır. Çünkü kapitalist modelin bugünkü evresinde (safhasında) kapitalizm kendi eski yöntemleri ile, daha çok tüketim malları üretimine yönelmiştir. İşçi kategorilerinin baskısına, sosyal devlet ilkelerinin yoğunlaşmasına karşın, sömürü devam etmektedir. Bu nedenle dünya para bunalımı ile, enflasyon ile, işsizlik ile, fiyat yükselmeleri ile karşılaşmıştır. Toplumların yapıcı gücü, sermaye birikimlerinin, o toplumların sosyal gereksinmelerine yanıt olmayan tüketim alanlarına, lüks alanlarına yansımış görmekteyiz. Bundan da hem işsizlik doğmuş ve yoğunlaşmıştır, hem de fiyat artışları dayanılmaz düzeylere çıkmıştır.

Kapitalizmin bu kontrolsüz evresi, böyle bir olumsuz sonuçla karşılaşınca ve bundan ötürü toplumsal ekonomik faaliyet hacmi düşünce, ulusal gelir azalınca kendi tekelleşmesinin geleceğini korumak içgüdüsüne kapılmıştır. Ulusal gelir azalmasını, çalışan kategorilerin omuzlarına yüklemeğe kalkmıştır. Bunun için de, sesleri kısmak üzere özgürlükler alanına saldırmıştır: "Yeni yatırımlar gerekir, bunun için sermaye gruplarının elinde fazla birikim sağlama, baş gereksinmedir toplumlarda.. Yoksa, çalışanlara haklar ve özgürlükler değil" diyen bir düşün örgüsü yaymaya başlamıştır.

Özgürlüklere olan bu karışmayı hızla önlemek gerekir. Onun için çalışanlar kategorilerinin algılarında(idraklerinde) özgürlüğe yeni bir anlam vermek ve onun yeni kefilini bulmak gerekir.

Duruma bir bakalım

Durum şudur: Sermaye gruplarının ellerindeki fazla birikim, ekonomik tekelleşmeyi getirmiştir. O da siyasal yöntemi belirlemiştir. Böylece, üst sosyal kategoriler için tüketim üretimi ve tüketim toplumu ilişkileri kurulmuştur. Çalışanlar kategorileri ilk zamanlarda, bu tüketim toplumu ilişkilerinden yararlanarak barışa razı olmuşlardır. Çünkü, kendi tüketim hacimleri de artmış gibi olmuştur.

Fakat kısır döngü kendini göstermiştir: Tüketimlerin yükünü birinin çekmesi gerekmiştir. Bu da, siyasal yöntemi belirleyen sermaye tekeli olamazdı, ancak çalışanlar kategorisi olabilirdi. Öyle olmuştur da.. Bunun karşısına, çalışanların daha fazla bir istekle çıkmasını önlemek için de "Yeni hak ve özgürlükler değil, yeni sermaye birikimleri gerekir" diyen ideolojik slogan ortaya atılmıştır.

İşte böylece çalışanlar kategorileri, bu slogana karşı, bir yeni özgürlük anlamı ve garantisi bulmak zorunda kalmışlardır. Bu da kendiliğinden var olmuştur.

Özgürlük, toplumun, sermaye kategorilerinin ellerine sınırsız birikimler sağlayacak ve bunun, tüketim ekonomisi kurallarına göre kullanılmasını olanaklı kılacak yolda örgütlenmesi değildir artık.. Tersine, özgürlük, toplumun; tüketim ekonomisinden vazgeçerek, üretimi sosyal gereksinmeler alanına yöneltecek ve böylece, fiyatları düşürecek yolda örgütlenmesidir.

Toplumun böyle bir örgütlenmesi sağlanırsa, yani bir özgürlük anlayışı uygulamaya konursa, birikimin tekelci sermaye elinde israfını durdurma olanağı doğmuş olacaktır. Böylece, bir yeni birikim-emek dengesi kurulabilecektir. Bunun için de, yaratılmış değerleri adaletle dağıtmak gerçekleşebilecektir.

Yukarıda sözü bir kaç kez edilen "yeni toplumsal sözleşme" budur: Toplumu, tüketim üretimi şeridi üzerinde kaymaktan alıp sosyal gereksinmeleri karşılayacak bir üretim şeridi üzerine koyucu ve bu üretim yolu ile elde edilmiş değerleri adaletle paylaştırmacı yolda örgütlümü-yeniden örgütleme anlaşması...

Emek gücü

Bunu, kapitalizmin tekelci eğilimi, kolayca kabul etmeyecektir. Direnecektir, bu yeni özgürlük anlamına..

Ama, özgürlüğün bu yeni anlamının bir kefili vardır ki, o, sosyo-politik işlevini yerine getirirse, tekelcilik ortadan kalkacaktır.

Özgürlüğün bu yeni kefili, yargı denetimleri -Danıştaylar- Anayasa Mahkemeleri değildir. Hatta siyasal partiler bile değildir. Siyasal partileri, örgütsel ve ideolojik açılardan etkileyen ve besleyen emek gücü ve onun demokratik örgütlenme yetenekleridir.

İSTANBUL İETT ve KOCAELİ ŞUBE KONGRELERİMİZ YAPILDI

İSTANBUL İETT OTOBÜS, TROLEYBÜS ATÖLYELER ŞUBE BAŞKANLIĞI.-NA SEÇİLEN FİKRET BULUT.

Fikret Bulut M.Ali ALADAĞ BAŞKAN

Sendikamız İstanbul İETT Otobüs, Troleybüs ve Atölyeler Şubesinin 1. Dönem Kongresi 23 Mart 1975 Pazar günü yapılmış ve Şube Başkanlığına Fikret Bulut getirilmiştir. Yenikapı Gar Gazinosunda yapılan Kongreye kalabalık bir işçi ve konuk topluluğu da katılmıştır.

Salonda delege çoğunluğunun bulunduğu anlaşılınca, Şube Müteşebbis Heyet Başkanı Fikret Bulut, yaptığı bir kısa konuşma ile Kongreyi açmıştır. Bulut'un açış konuşmasından sonra gündem gereğince divan için seçim yapılmış ve kongreye katılan delegelerin oybirliği ile Divan Başkanlığına Genel Başkanımız Abdullah Baştürk'ü getirdikleri görülmüştür. Başkan Yardımcılıklarına İstanbul Ciheti Şube Başkanımız Cemil Altan ve İstanbul Sular İdaresi Şube Başkanımız Ali Göztepe, katipliklere ise üyelerimizden Hasan İboş ve Zahit Kasap getirilmişlerdir. Böylelikle Divan oluşmuş ve Divan Başkanlığını yapan Genel Başkanımız Abdullah Baştürk, divana güven oylamasını yaptıktan sonra bir dakikalık saygı duruşu yapılmıştır.

Daha sonra gündem gereğince raporların okunmasına geçilmiştir. Müteşebbis Heyet 2. Başkanı Turan Emrem tarafından raporların okunması tamamlanmış ve raporlar üzerinde eleştirilere geçilmiştir. Söz alan üyeler; Adil Altınoğlu, Hüsnü Şen Halil Balcıoğlu, İlhan Dedeoğlu, Mehmet Çiftçi, Adnan Kapıcıoğlu ve Dursun Esmek İETT işçilerinin Genel-İş'i kurmaları ve Genel-İş çatısı altında toplanmanın İETT işçilerine getirdiği ve getireceği yararlar üzerindeki görüşlerini açıklamışlardır. Konuşmacılar, Tümtis Sendikasının kuruluşunda emekleri olduğunu ve yıllar süren mücadelelere rağmen Sendika yöneticilerini işveren ve bürokrat çevrelerle işbirliği yapmaktan döndüremediklerini de söylemişlerdir. Genel-İş'in İETT iş yerlerinden bazılarında yaptığı grevi sarı sendikacıların engellemek istediğine de değinen konuşmacılar, Genel-İş gibi güçlü ve özgür bir sendika üyesi olmalarından duydukları mutluluğu belirterek konuşmalarını bitirmişlerdir. Daha sonra İsmail Bilyacı, Dursun Açıkbaş, Niyazi Kılıç, Resmi Üzün, Mehmet Sayar, Sıtkı Top, Hüsnü Şen, Mehmet Sayın yaptıkları konuşmalarda işyerlerinde yapılan baskılardan yakınarak, Genel-İş üyesi olan işçilerin her türlü iş emniyetinin ve sosyal güvenliğinin ortadan kaldırılmaya çalışıldığını, grevin durdurulmasından sonra baskıların yoğunlaştığını, Genel-İş üyesi işçilerin haberleri olmaksızın işyerlerinin değiştirildiğini ifade etmişlerdir.

KONUKLARIN KONUŞMALARI

Raporlar üzerindeki eleştiri ve dilek temennilerin tamamlanmasından sonra gündem gereğince konukların konuşmalarına geçilmiştir. Söz alan konuklardan CHP İstanbul Milletvekili, Nejat Ölçen, Metin Tüzün, Kristal-İş Sendikası Genel Başkanı Mehmet Şişmanoğlu, Petrol-İş İstanbul Şube Başkanı Adem Yılmaz ve son olarak Divan Başkanlığını da yapmakta olan Sendikamız Genel Başkanı Abdullah Baştürk yaptıkları konuşmalarda işçi sınıfının bilinçlenmesinden ö-

Devamı Sayfa 11'de

Yukarıdaki fotoğrafta Ankara Elektrik Havagazı İşçileri Şubemizin yeni seçilen Müteşebbis Heyetini görmektesiniz. Sağdan sola Şükrü Irmak, Üçler Erdoğan, Özdemir Duruduygu, Süleyman Durmaz (Heyet Bşk.), Ali Sönmezer, Hasan Kılıç, Tunç Aşıkmeşik ve Türkü Eroktay.

Ankara Elektrik Havagazı İşçileri Şubemiz Müteşebbis Heyeti göreve başladı

Yeni kurulan şubelerimize bir yenisi daha katılmış ve Ankara Elektrik, Havagazı İşçileri Şubemiz Müteşebbis Heyeti seçilerek resmen göreve başlamıştır.

İşkolları yönetmeliğinin yeniden tanziminden sonra, Belediyelerde çalışan sağlık işçilerinin dışında kalan tüm işçilerin, sendikamızın faaliyet gösterdiği 34 sıra numaralı GENEL İŞLER işkolu kapsamına alınmasından sonra Ankara, İstanbul ve İzmir gibi büyük kentlerimiz belediyelerinde çalışan işçiler bu değişiklik ile sarı sendikalardan ve işbirlikçisi durumunda olan işverenin pençesinden kurtuluşu, GENEL-İŞ çatısı altında toplanmakta bulmuşlardır.

Ankara'da kurularak çalışmalarına başlayan Ankara Elektrik, Havagazı İşçileri şubemizin Müteşebbis Heyet Başkanı Süleyman Durmaz ve diğer yöneticiler Genel-İş'le birleşmenin mutluluğu içinde olduklarını belirterek, "Yıllardır sarı sendikaların ve onlarla işbirliği içinde olan işverenlerin baskısından kurtulmanın, en önemlisi de GENEL-İŞ gibi güçlü ve ülke çapında söz sahibi bir sendikanın çatısı altında toplanmanın sevincini yaşamaktayız. Bizler, Ankara Elektrik, Havagazı İşçileri Şubesinin Müteşebbis Heyeti olarak başladığımız görevimizi, Genel Merkezin prensip ve ilkelerinden sapmadan, hiçbir tavize yer vermeden sonuna dek götüreceğimize dair yemin ettik, söz verdik kendi kendimize. Görev başında kaldığımız sürece Ankara Belediyesinin Elektrik ve Havagazı işyerlerinde çalışan tüm işçilerin sorunlarını kendi sorunlarımız gibi çözümlemeye çalışacağız. Sarı sendikalarla gücümüz yettiğince mücadele edecek, işçi kardeşlerimizin sömürülmelerine, baskı altında tutulmalarına asla izin vermeyeceğiz" demişlerdir.

Genel-İş EMEK, Ankara Elektrik, Havagazı İşçileri Şubemizin yeni seçilen Müteşebbis Heyetini kutlar, kendilerine çalışmalarında başarılar diler.

Baştarafı Sayfa 10'da

türü memnuniyetlerini belirtmişlerdir. İşçi sınıfının ancak kendi çalışmaları ile kendilerini kurtarabilecekle - rini, bu eziklik ve hoşnutsuzluklarının ancak kendileri Meclislere geldikten sonra düzelebileceğini, yoksa ayrı bir sınıfın insanlarının Meclislerde çoğunluğu temsil ettikleri sürece hiç bir zaman hak ve ulaşamayacakları gibi, refah ve huzuru da bulamayacaklarını ifade etmişlerdir.

Konukların konuşmalarını tamamlamalarından sonra gündemin bir başka maddesi olan seçimlere geçilmiştir.

SEÇİMLER

Yapılan oylama sonunda Müteşebbis Heyet Başkanı Fikret Bulut'un Şube Başkanlığına getirildiği belli olmuştur. Yönetim Kuruluna Nevzat Akkelle, Hasan İboş, H. Ali Günay, Dursun Şahin, Refik Cesur ve Kamil Ertek, aynı kurulun yedek üyeliklerine ise Ahmet Acar, Dursun Açıkbaş, Fahrettin Güzelay, Dursun Esmek, Lami Baykara ve Halim Sağdıç seçilmişlerdir.

Onur Kurulu Turan Emrem, Mehmet Çiftçi ve Ahmet Topaç'tan oluşurken, bu kurulun yedekliklerine de Tahsin Terzi, Şaban Gülseven ve İslam Durmaz getirilmişlerdir.

Dursun Bekçi, Salih Bozkurt ve Halis Toptaş Denetim Kuruluna, İbrahum Kuleli, Rafet Terzi ve A.Vahit Nacaroğlu da aynı kurulun yedek üyesi olmuşlardır.

Genel Merkez delegeliklerine Fikret Bulut, Nihat Aksu, Ali Şenduran, Tahsin Özbek ve Adil Hatunoğlu, yedeklere ise Hikmet Sar, Necati Kılıç, İbrahim Sarıbaş, Hüseyin Kaçar ve Hikmet Poyraz seçilmişlerdir.

KOCAELİ ŞUBE KONGREMİZ

Sendikamız Kocaeli Şube Kongresi 13 Nisan 1975 Pazar günü yapılmış ve Mehmet Ali Aladağ yeniden Şube Başkanlığına getirilmiştir.

Kalabalık bir işçi ve konuk topluluğunun hazır bulunduğu Kongreye, Sendikamız Genel Sekreteri Hasan Okyar da katılmıştır. Yapılan yoklamadan sonra salonda gerekli çoğunluğun bulunduğu anlaşılmış ve Şube Başkanı M. Ali Aladağ'ın yaptığı kısa açış konuşması ile Kongre çalışmalarına başlamıştır.

Gündem gereğince, Divan için seçim yapılmış ve yapılan oylama sonunda Sendikamız Genel Sekreteri Hasan Okyar, Divan Başkanlığına seçilmiştir. Divanın diğer üyelerinin de belli olmasından sonra, Divan üyeleri yerlerini almışlar ve Divan Başkanı tarafından salonda bulunanlar bir dakikalık saygı duruşuna davet edilmiştir.

Daha sonra gündem gereğince raporların okunmasına ve eleştiriler ile dilek ve temennilere geçilmiştir. E

Devamı Sayfa 15 te

İSTANBUL İETT ŞUBE KONGRESİNİ İZLEYEN KONUK VE DELEGELER...

gözümüzü açmaz isek!..

alan sosyal yaşantı ve çalışma yaşamı ile ilgili öneriler bunlar.

Şöyle bir bakarsanız, sıralanan söz vermeler hiç de fena değil. Bunlar gerçekleştirilirse, Türkiye çağdaş uygarlık düzeyine bir hayli yaklaşmış olur.

Evet de, bu cek'tirler caktırlar ne zaman, nasıl gerçekleştirilecek? Üstelik de hangi felsefeye dayanarak gerçekleştirilecek?

Önemli olan bu...

İşçilerle işverenler karşı karşıya değil, yan yana "kardeşlik" duyguları içinde memleket kalkınmasında görev göreceklermiş. Karşılıklı sevgi duyarak çalışacaklarmış..

Böyle diyor Cephe hükümeti programı...

Peki de, bu programda tek sözcük, tek cümle ile de olsa "sınıf gerçeği"nden söz yok. 36 sayfa boyunca kullanılan binlerce sözcük içinde tek bir defa dahi "sendika" lafı ağza alınmamış. Emek-sermaye ilişkilerinde "artık değer" diye bir şey vardır, bunun üleşilmesi vardır. Sermayenin emeği sömürüsü gerçeği vardır. Vergi adaletsizliği vardır, milli gelir dağılımındaki dengesizlik vardır, eğitimdeki eşitsizlik vardır... Vardır oğlu vardır...

Üstüne üstlük bunlar "Dimyattaki pirinç" değil, "evdeki bulgur"dur. Sağın cephe iktidarının sözcüleri, programlarında bunlardan hiç mi hiç söz etmiyorlar. Bunlar ne olacak?

Yukarıda madde madde sıraladığımız söz verileri, bırakın, Cumhuriyet tarihimiz boyunca gelmiş geçmiş 44 Cumhuriyet hükümeti, programlarında, padişahlığın, Osmanlı Padişahlığının, Meşrutiyet dönemi hükümetlerinin programlarında bile tıpkı böyle cek'tir, cak'tır diye biten cümleler içinde görmek mümkün. Üç aşağı beş yukarı ama, bunlara benzer söz vermeleri bu millet çok pek çok dinledi...

İşçi sınıfının ise Türkiye'de bir tek kulağının ardı kaldı dokunulmadık... Ondan ne haber?

KARANLIK EMELLER

Süleyman Bey Hükümeti bol keseden sözler veriyor, şöyle yapacağız, böyle edeceğiz...

İyi güzel, yapsınlar da görelim... Hatta alkışlayalım ve de destekleyelim. Ama yapacakları nereden belli? Daha önce işçi sınıfı çıkarları için hangi olumlu adımı attılar ki, bundan böyle atacaklarına güvenelim?

Dahası da var:

Cephe Hükümeti, bir sağ ortaklık hükümetidir dedik.

Bu sağcılık, salt tutuculuk, gericilik, geçmişe dönüklük anlamına sağcılık ortaklığı da değil. Bu sağcılık aynı zamanda ekonomik açıdan da bir sağcılık. Liberalizmden öteye, faşizme kadar uzanan bir sağcılık. Yani sermaye sınıfından, burjuvaziden, tekelci kapitalizmden yana bir sağcılık. Dahası da var, batı burjuvazisi demokrasisi sağcılığından da geride bir sağcılık...

Egemen sınıflar, varlıkları sömürüye bağlı sınıflar çıkarına bir sağcılık. Para babalarının, toprak ağalarının, bankerlerin, yerli ve yabancı tekelci kapitalizmin ve onların avukatlarının temsilciliği ve sözcülüğü anlamına bir sağcılık..

Böyle bir sağcılık ortaklığından işçi sınıfı, emekçi sınıflar çıkarına önlemler almasını beklemek ne tür bir saflak?

Olur mu böyle şey? Kediye ciğer emanet edilir mi?

Nitekim, hükümet programında bu sağ partiler ortaklığı yapacağız, edeceğiz derlerken, başka bir takım sözcüleri, hükümet programlarına açıkça yazmadıkları, gerçek niyetlerini teker teker gün yüzüne çıkarıyorlar..

Bunlardan birisi, özgür ve bağımsız sendikacılığın köküne kibrit suyu dökmek için ustaca yapılması tasarlanan bir girişim.

Cephe hükümeti işçi sınıfının özgür ve bağımsız sendikalarını, işçinin parası çar çur olmasın diye devlet eliyle denetletecekmiş!.

Sendikaya üye olmayı bilen, işçi olduğunun, bir sınıftan olduğunun bilincine eren işçi, üyesi olduğu sendikayı denetleyemezmiş de cephe hükümeti bu denetlemeyi işçiler adına yaptıriverecekmiş...

Cepheci Partiler Ortaklığı Hükümeti bu yolda bir yasa değişikliği tasarısı hazırlıyormuş. Bu hazırlıklar ilerlemiş de...

Türkiye'de işçi sınıfı bu girişim ve benzerleri karşısında gözünü açmazsa, 1961 Anayasası ile işçilere sağlanmış haklara sahip çıkmazsa, sonra çok dövünür..

Vergi kaçakçılığını ortadan kaldıracağım, sömürüye son vereceğim diyemeyen demesi de meşrebine uygun olmayan Cephe Hükümeti sendikaları mali bakımdan destekleyeceğim diye ortaya çıkarsa, bilinmelidir ki, bunun altında bir iş vardır. Ve gene bilinmelidir ki bu iş, işçi sınıfının yararına, çıkarına bir iş değildir. Olsa olsa sermayenin yararına bir şey dir...

emekçinin sözlüğü

DEĞER: (Kıymet)

Değer, üreticilerin meta içinde maddileşen sosyal emeğidir. Değer, yalnız emtea üretimine özgü, tarihi bir kategoridir. Bir metaın değerinin büyüklüğü, o metaın üretilmesi için sosyal bakımdan gerekli emek miktarı ile belirlenir.

DEĞER KANUNU:

Emtea üretiminin ekonomik kanunudur. Bu kanuna göre metaların değişimi o metaların üretimi için "sosyal bakımdan gerekli emek" miktarına uygun olarak yapılır.

Değer kanunu meta ekonomisinin çeşitli kolları arasında sosyal emeğin ve üretim araçlarının dağılımını fiyat mekanizmasıyla kendiliğinden ayarlar. Meta fiyatları, arz ve talep ilişkisi içinde meydana gelen dalgalanmaların etkisi altında, değerlerinden aşağı ve yukarı doğru uzaklaşıp yaklaşırlar. Bu sapmalar değer kanunundaki bir eksikliğin sonucu değildir; tersine bu sapmalar o kanunun gerçekleşmesinin tek yoludur. Sadece fiyatların değer etrafında kendiliğinden dalgalanmasıdır ki, üreticileri şu veya bu metaın üretimini çoğaltmaya veya azaltmaya zorlar. Fiyat değişmelerinin etkisiyle üreticiler, meta fiyatlarının değerlerinden yüksek olduğu daha kârlı kollara yönelirler ve meta fiyatlarının değerlerinden aşağı olduğu kollardan çekilirler.

Değer kanununun işlemesi meta ekonomisinin üretici kuvvetlerinin gelişmesinin şartını teşkil eder.

Değer kanununun işlemesi küçük üreticiler arasında farklılaşmayı meydana getirir ve kapitalist ilişkilerin gelişmesini sağlar.

HAFİF SANAYİ

Tüketim malları üreten sanayiidir. Bu tüketim malları örneğin kumaş, deri ve kundura, ev eşyası, besin maddeleri, ilaç ve benzerleri sanayiidir.

Sosyalist rejimde şahsi mülkiyet

Sosyalist üretim tarzında sosyal mülkiyet üretim araçlarını ve bizzat üretimi kuracaklar. Üretimin bir kısmı gene üretim aracı olarak kullanılır ve sosyal mülkiyet altında kalır; tüketim mallarından ibaret olan diğer kısmı ise üreticiler arasında her birinin sağladığı emeğin niceliğine ve niteliğine göre üleştirilir. Bu üleştirme sonunda her emekçinin aldığı pay, onun şahsi mülkiyeti olur. Sosyalizm, sosyal üretimden bir kısmının kişilere mal olmasını değil, kişilere mal olan kısmın, kişilere ait üretim aracı biçiminde, başkalarının emeğini sömürmek için tahsisine karşıdır. "Sosyal mülkiyet toprak ve diğer üretim araçlarına, kişisel mülkiyet ise ürünlere -şu halde tüketim mallarına- yayılır."

Büyük halk yığınlarını özel mülkiyetten, yoksun bırakan asıl kapitalizmdir. Kapitalizmin ekonomik kanunları yığınların şahsi mülkiyet ve kişisel tüketim olanaklarını, iş gücünün yeniden üretimini ve muhafazasını sağlayacak, en az ölçüde bırakır. Sosyalist düzende kapitalizmin bu ekonomik kanunları artık işlemez olur. Bu sayede sosyalizm toplumun bütün üyelerinin kişisel gereksinmelerini her zaman daha fazla tatmin için tek teminattır.

Sosyalist toplumda emekçilerin, yani bütün yurttaşların, emekleri ile kazandıkları gelirler ve buradan yaptıkları tasarruflar evleri ve ev ekonomileri, ev eşyası ve gündelik kullanma eşyası, tüketim malları ve rahatlık sağlayan eşya üzerinde mutlak mülkiyet hakkı vardır.

Tarım üretim kooperatiflerinde üye olan bir yurttaş, bu yukarıdaki sayılanlardan başka, kendi evine bitişik bir tohrak parçası üzerinde olmak koşulu ile kendisine ait yardımcı bir tarım işletmesine, süt veren hayvanlara, kümes hayvanlarına ve küçük tarım aletlerine sahip olabilir. Bu ek özel mülkiyet bile kapitalist düzende ezilen bir küçük hatta orta köylünün sahip olabileceğinden çok fazladır. Ne var ki, sadece bir tarım üretim kooperatifi üyesinin sahip olabileceği bu küçük üretim araçları mülkiyeti ona bu araçları kullanmak için yanında ücretli işçi çalıştırmak olanağı vermez. Bu kesin olarak yasaktır.

Sosyalist düzende her türlü şahsi gelir, şu halde her türlü kişisel mülkiyet, ancak bizzat çalışmakla edinilebilir. Sosyalist üretim ilişkileri hakim oldukça kişisel mülkiyet konusu olan şeyler sermayeye dönüşemez, yani başkalarını sömürme aleti haline gelemez. Bunun dışında vatandaşların kişisel mülkiyet ve miras hakları vardır ve kanunların teminatı altındadır.

Sosyalist düzende kişisel mülkiyet, temelini ve kaynağını teşkil eden, sosyal mülkiyete çözülmez bağlarla bağlıdır. Sosyal mülkiyetin ve sosyal zenginliğin çoğalması sosyalist toplumun hepsi de emekçi olan bütün vatandaşlarının her türlü kişisel gereksinmelerini karşılamaya, tahsisine olanak verir. Sosyalizm, toplumun üyesi olan bireylerin çıkarlarıyla bütün toplumun menfaatlerini uyumlu bir tarzda birleştirir.

SOSYAL BAKIMDAN GEREKLİ ÇALIŞMA ZAMANI

Ele alınan bir çalışma kolunda ürünlerin büyük kısımlarını veren girişimlerin sarfettiği ortalama çalışma zamanına, sosyal bakımdan gerekli emek(çalışma) zamanı denir.

Sosyal bakımdan gerekli zaman objektif varlığı olan bir nicelik, bir büyüklüktür. Metaın bir biriminin üretimi için sosyal bakımdan gerekli olan emek zamanı, o metaın sosyal değerinin niceliğini belirler. Değişik girişimlerde bir meta birikimini üretmek için fiilen gerekli olan emek zamanı bir bireysel çalışma zamanını oluşturur ki, bu "zaman" da bu ayrı ayrı girişimlerin her biri bakımından o metaın bireysel değerini tanımlar.

Kapitalist sistemde sosyal bakımdan gerekli emek zamanı kendiliğinden, metaları asıl üretenlerin haberi olmadan teşekkül eder. Sosyalist ekonomide ise Devlet objektif ekonomik koşullara ve sosyalizmin ekonomik kanunlarına dayanarak, emeğin verimliliğini artırmayı ve üretimin maliyet fiyatını indirmeyi öngören bir plan yapar, her girişim için emek ve malzeme giderleri normlarını tesbit eder. Böylece Devlet plân kadrosu içinde bir metaın üretimi için sosyal bakımdan gerekli zamanın miktarına, onu indirmek için etki yapmış olur.

SÖMÜRGE

Ulusal bağımsızlığını yitirmiş ülkedir. Bu ülkeler emperyalist ülkelerin ana vatanlarının mülküdür.

Burjuvazinin savunucuları, sömürgelerdeki emperyalist egemenliğini, amacı geri kalmış halkları güya ilerleme ve bağımsız gelişme yoluna koymak olan, bir uygarlaştırma ödevi diye tanıtırlar. Gerçekte ise emperyalizm sömürge ve bağımlı ülkeleri ekonomik geriliğe ve bu ülkelerin kalabalık halklarını bütün haklardan yoksunluğa ve sefalete, açlığa ve cehalete, ağır baskılara ve köleliğe tutsak eder. Emperyalistlerin sömürgelere el koymaları ulusların ezilmesini ve ırk ayırımını getirir.

1860-1870'lere kadar Avrupa ülkelerinin sömürgeleri deniz aşırı ülkelerin henüz ancak küçük bir kısmını kapsıyordu. 19. yüz yılın son çeyreğinde, kapitalizmin tekelci safhasına geçiş devresindedir ki, dünya haritası köklü değişikliklere uğradı. Eski sömürgeci devlet İngiltere'yi izleyerek bütün gelişmiş kapitalist ülkeler dışardan toprak alımına giriştiler. Fransa, Almanya ve ABD sömürge imparatorlukları oldular.

MİZAH ..!

HALI!

Bir gün köyde dayımlardan birinin düğünü oluyordu. Pazarlık bozulup geldiğinde evin içinde bir faliyettir gidiyordu. Bir ara dedem ebeme:

«— Hanım şu halıyı da evin içine bir serin bakalım, nasıl gelecek...» diyerek halıyı getirtti.

Hepimiz birlikte halının birer ucundan tutup evin ortasına yaydık. Halı tabana nazaran uzun geldi. Bu ara dedem bizlere göz kırpıp gülümsedikten sonra:

«— Hanım, makası getir de şu fazlalıkları keselim» dedi.

Ebem, kendi halinde, ne bilsin dedemin kendisiyle alay ettiğini, ciddi ciddi:

— Vaaa... herif kudurdun mu sen? Şu apaçer halıyı keseceğimize duvarı biraz öte itelim, demesin mi?...

Mazeret

Kadın, işe gitmeye hazırlanan kocasını uyardı:

— Seni anlayamıyorum. Komşumuz, her sabah evden çıkmadan önce karısını öpüyor. Neden sen de onun gibi yapmıyorsun?

— Ama karıcığım, daha bu eve taşınalı ancak onbeş gün oldu! O kadınla samimi olmaya vakit bulamadım!

Deli

Tımarhaneden kaçan bir deli, sokakta bir adamın peşine takıldı ve onu izlemeye başladı.

Kendisini izleyen beyaz gömlekli adamın deli olduğunu anlayan adam korkuyla hem koşmaya hem de bağırmaya başladı:

— İmdaat! Beni kovalayan delidir, tutun!...

Deli, adama yetişti ve omuzuna dokunduktan sonra:

— Ne bağırıyorsun? dedi. Elim üstünde işte, elinden gelirse sen bana vur...

Ve geri dönerek olanca gücüyle koşmaya başladı.

Nereden anlamış

İlkokul birinci sınıf öğrencisi küçük Jean, öğretmenine:

— Yakında bir erkek kardeşim olacak efendim, dedi.

— Nereden biliyorsun erkek kardeşin olacağını? diye öğretmen hayretle sordu.

— Biliyorum işte. Geçende annem hastalanmıştı, arkasından kız kardeşim dünyaya geldi. Şimdi ise babam hasta.

Kurtuluş yok

Afrika'da, bir yargıç, zenci suçluya:

— Yemin ettikten sonra yalan söylersen başına ne geleceğini biliyor musun? diye sordu.

Zenci:

— Tabii biliyorum sayın yargıç, dedi. Cehenneme gideceğim.

Ve başını sıkıntıyla kaşıdıktan sonra ekledi:

— Ama gerçeği söylersem de, dâvayı kaybedip kodese gireceğim!

NE ÖĞRENECEKMİŞ?

Tülin, çapraz bulmaca çözen babasına sorar:

— Babacığım sen problem de çözer misin?

— Tabii yavrum.

— Kördüğüm de çözer misin?

— Evet, ama niçin bu sorular?

— Şey babacığım... Başımızdaki şu kördüğümü de çözebilecek misin, onu öğrenmek istiyordum da...

Tedbirli anne

Gelin heyecanla, annesine:

— Aman anneciğim, her şeyin tamam olmasını, en önemsiz şeyin bile düğünümde unutulmamasını istiyorum, dedi.

— Merak etme, diye annesi cevap verdi. Nikâh sırasında eski nişanlın bile burada bulunacak, ona dahi haber verdim.

★

Boğulan adam

Adamın biri suya düşmüştü, bağırıyordu:

— İmdaat, kurtarın... Yüzme bilmiyorum!...

O sırada sahilden biri geçiyordu, adamcağız bu sefer ona seslendi:

— Boğuluyorum... Yardım edin, kurtarın beni!...

— Maalesef kurtaramam, dedi. Bir kurtarma madalyam var nasıl olsa...

Ve sakin adımlarla uzaklaştı.

Balayı

İki yeni evli balayı seyahatine çıkacaklardı. Ama nereye gideceklerini bilmiyorlardı. Nihayet bir turizm bürosuna başvurdular, orada da bir karara varamadılar. Sonra, genç adam düşündü ve memura:

— Bize tünelleri en bol olan yol üzerinden iki tren bileti kesiniz, dedi.

GÜNEŞİ ALDATIYOR

Adamın biri gece yarısı kapının önüne çıkıp horoz gibi ötmeğe başlamış.

«Gece yarısı ne yapıyorsun» diye sormuşlar.

— Yarın erken görülecek işim var, çabuk çıksın diye güneşi aldatıyorum.

KORKUSUNDAN GİZLENİYOR

Hoca bir kaç gün evvel eve götürmesini söylediği eşya ile savışan hammalı görünce kaçmağa başlamış hammaldan kaçtığını görenler sebebini sordukları zaman:

— Üç gün önceki hammallık parasını vermedim de ondan demiş:

EVİN İÇİ KARANLIKMIŞ

Adamın biri yere eğilip evde kaybettiği iğneyi araştırıyormuş ne arandığını soranlara kaybolan iğnemi arıyorum demiş.

— Evde kaybettiğin iğneyi niçin sokakta arıyorsun.

— Evin içi karanlık da ondan

İKİ ARKADAŞ

— Dikkat ediyormusun? Yarım saat içinde şuradan tamam altı cenaze geçti.

Hem hepsi de amele cenazesi.

— Bugün pazar değilmi ya, zavallılar başka ölecek gün bulabilirler mi?

KAVGA ETMEYİN

Köylü Hasan maçta top için koşuşan futbolcuları görünce: Ülen demiş böyle dalaşıp durmayın, istediğiniz topsa gelin ben size birer tane alayım.

AŞURE YERMİŞ

Yediği aşureden miğdesi bozulan obura hekim bir kaşık ilâç verip içmesini söylemiş obur miğdesini tutarak miğ dem almıyor demiş.

— Canım bir kaşık ilaçtan ne olur.

— Miğdemde bir kaşık şey alacak yer kalsaydı aşure yerdim.

— Oynama oğlum onunla.. insan doldurur!..

BİLMİŞGİLLER AİLESİ

grafik stüdyo S

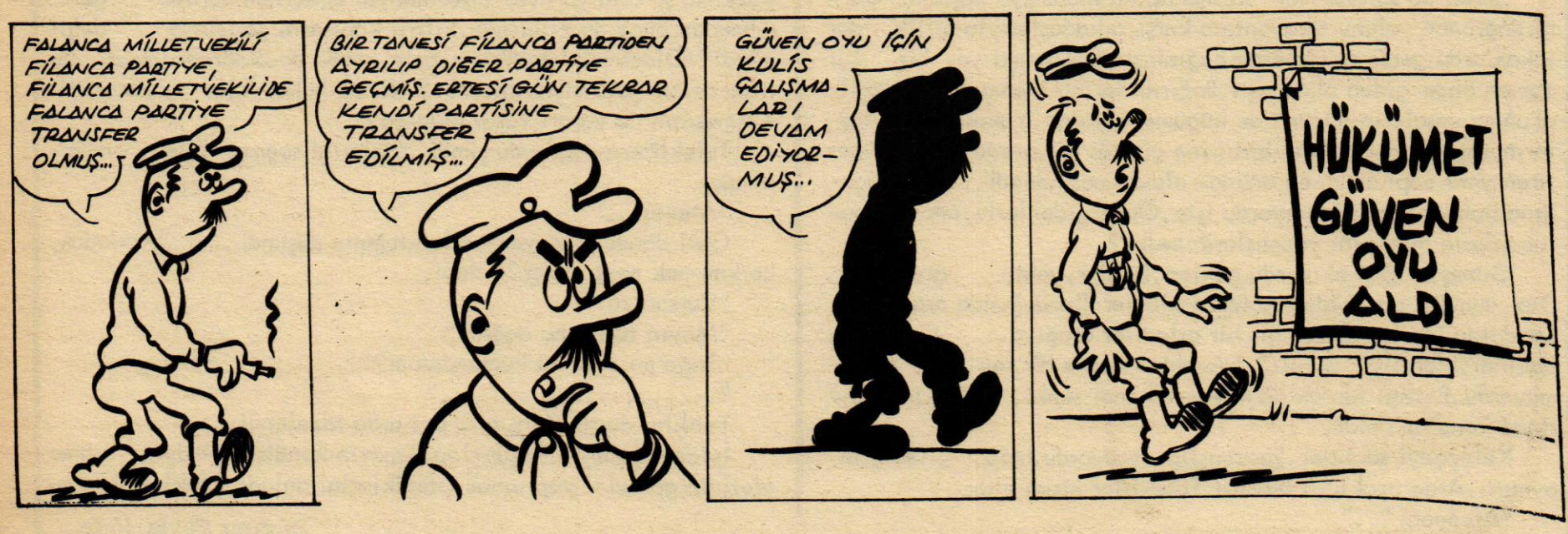

BİR HİKÂYEMİZ VAR

bekir yıldız

ATEEEEŞ

Demir kapıyı ağır ağır açtılar. Sekiz-on genç kapının açılmasına uygun bir yavaşlıkta içeriye girdi. Avluya vardıklarında, önce birbirine, sonra çevreye bakındılar. Kalın olup olmadığını anlayamadıkları, ama şaşılası yüksekliğini kavradıkları duvarların. Koğuşlardan başlar uzandı. Tanış aradılar, yeni gelenlerin arasında. Bu duyguları çok sürmedi. Gelenlerin hepsiyle yıllardır tanışmış, hısımmış gibi sıcak sıcak bakıştılar. Avludakilerin acıları bölünüp ufalmaya, silinmeye yatkınlaştı böylece.

"Sen buraya gel."

"Ben mi?"

"Sen ya..."

Çağıranın ardına düştü. Kapıdan kapıya geçtiler. İnce uzun bir koridorun orta yerine gelince durdular.

Beklemeye başladı.

Düşünceleri bekletilemiyordu oysa. Kendince güzel şeyler düşünüyordu. Oturduğunda, ikiye katlanan bedeninin üst yarısını öne verdi. Yirmilik elleri arasına, kitap seven başını aldı. Burası, sanıldığı kadar korkunç değilmiş, dedi kendine. Beni arkadaşlarımın arasından ayırmaları, suçumun azlığından olacak, belki anlatılan işkencelerin, bir odadan öteki otaya taşınırken akan kanları, ıslak bezlerle silen, yaşlı kadınların da aslı yoktur.

Kendisini buraya, bu odanın yanıbaşına getiren geldi az sonra.

"Gidiyoruz."

Kalktı ayağa. İnceydi. Güleryüzlü ama konuşkanlığı azdı. Gülümsedi.

"Gidelim."

Yeni bir kapıdan, yeni bir avluya çıktılar. Çevresine baktı.

Öteki avludaki duvarlara benzeyen duvarlar, burada da vardı. Gökyüzünü gördü. Mapusta mavilik güzelmiş, diye düşündü.

Bir araç geldi. Yanına yaklaşan birisi, ellerini kelepçeledi. Araca doğru yürütüp, tüfekli pek çok insanın arasına oturttular.

Demir kapı ağır ağır açıldı. Araç, önce sokakları, yapıları sonra zeytinliği tüketti.

"Başka bir kente mi, dedim?"

"Bilmiyoruz" dedi, birisi istemiyerek.

"Belki de salıverirler'..."

Tüfekliler birbirine baktı.

Niye olmasın, dedi içinden. Kelepçeli elini dizlerinin üzerine yatırdı. Bakışlarını aracın arka açıklığından, bozkırın genişliğine saldı.

'Belki de salıverirler' Salınacağına inanmaya başladı. Gerçi doğrunun yolunu tıkayanlara karşı, arkadaşlarıyla birlik, dar sokaklarda geniş caddelerde bağırmıştı. Bağırmıştı ya, hiç bir zaman önde giden olmamıştı. Bağırdıklarına inanmıyor değildi. Ama yasaların gücünü de küçümsemiyordu. Yakalanması, taşların, sopaların, copların birbirine girdiği bir sırada, arkadan bastıran yeni coplıların en önünde oluvermesindendi. Salınacağına bundan ötürü inanıyordu işte. Önde gidenlerle, arkada bulunanların ayırımını yapmışlardı belki?

Güneş su gibi akıyordu gökten. Dağlar, yoktu görünürde. Düz, dümdüz bir yolda saatlerce gittiler. Durduğunda araç, tozlar doldu içeriye. Sonra bir bir atladılar aşağıya. Çevresine bakındı. Neresiydi burası? Topraktan başka bir şey görünmüyordu. Bastığı toprak da kaydı, tükendi sanki. İteklediklerinde kendine geldi.

Kelepçeyi söktüler. Şaşırmışlığı sürüyordu hâlâ. Bileklerini oynattı. Araç uzaklaştı bu sıra. Tüfekliler nişan aldı.

"Ateeeeeş'..."

Kıpırdandı. Tüfeklilere baktı.

Boşluğun benekleri kuşları, iki, üç bölüğe ayrıldı. Kimileri yukarılara çekildi. Kimileri enginden uçup, ilk taşa, ilk oto kondular.

"Ateşe devam'."

Hâlâ tüfeklilere bakıyordu. Kurşunlar bacakları dibine gömüldükçe, bozkırın taşa kesmiş toprağı, toz oluyordu çevresinde. Öne doğru birkaç adım attı.

"Vuracaklar beni," dedi. "Ama niye?"

"Daha yakınına."

Daha yakını, kendisiydi. Bekledi. Bedeni daha çok topraklandı.

"Ne istiyorsunuz benden?"

"Durmadan koş'."

"Ateeeş'..."

Delicesine, bozkırın bir o yanına, bir bu yanına koşmaya başladı. Yönünü seçme hakkı kendisine verilmiyordu. Biraz uzaklaşınca yolu kurşunlarla kesiliyor, geriye, sağa, sola dönmeye zorlanıyordu. Suçunun kurşuna dizilmekle hiçbir ilgisi yoktu. Salınacağını umarken, yapılana akıl erdiremiyordu.

Düştü. Ellerini gördü bu sıra. Kelepçenin yerleri, kırmızı kırmızıydı hâlâ. Tüfekler susmuştu. Bozkırın görünmeyen böcekleri cıvıldaştı. Ardından birkaç karga, toprağa, toprağın üzerinde yatana doğru öttü.

"Ateeeş'..."

Kalem tutan elleriyle destek aldı. Fırladı ayağa. Kargalar uzaklaştı biraz.

Yeniden koşturmaya başladılar. Gömleğini sıyırdı, pantolonundan. Sarkan uçlarını toparlayıp, yüzüne götürdü. Alnından kaşlarına, oradan gözlerine sızan bozkır güneşini sildi. Şimdi görebiliyordu önünü. Rahat koşabileceği için sevinmeye gönüllendi. Kargalar daha çok sevinçliydi. Gerçi kısmetleri ölmemişti henüz. Ama ölüme can kertmişti o. Kargaların bunu anlaması şaşılası değildi. Buralarda patlayan her silah, geriye nasıl olsa bir, birkaç ölü bırakıyordu. Bu gerçeği biliyordu, leş kargaları.

Gömleğiyle yüzünü silmiyordu şimdi. Sudan daha çok ıslaktı o. Kalan birkaç düğmesini de koparıp çıkardı bedeninden. Kolunun gücü elverdiğince fırlattı. Yorulunca yavaşladı. Duracaktı nerdeyse.

"Ateeeş'..."

Mermiler, ayakları dibine gömülmeye başladı gene. Koşmak için çabaladı. Yorulmuştu iyice. Tüfeklilere doğru yönünü değiştirdi. Kendisinden ne istediklerini anlayamıyordu bir türlü. Bozkırın şu orta yerinde, ellerindeydi işte. Hem buraya getirilmeden önce de ellerinde, kilitli kapıların gerisinde değil miydi? Öldürmek istedikten sonra, orada da öldürebilirlerdi. Buraya neden getirmişlerdi sanki? Henüz hüküm bile giymemişti. Koşmasının ne yararı vardı onlarca?

Tüfeklilere doğruydu şimdi. Yüzlerini seçmesi bile mümkündü.

"Ateeeş'..."

Geri döndü. Koşuyordu. Korktuğunu düşündü. "Korkmak, korkmamak neye yarar?" dedi.

"Vursanıza'."

"Mayın tarlasına doğru'."

"Sağa mı, sola mı kumandanım?"

"....."

Tetikler düştü. Kurşunlar ard arda tazelendi.

İyice şaşırmıştı. Koşuyordu. Ansızın kendisine, mayın arama aletinin görevini yaptırmak istediklerini anladı. İsteklerini ye-

Devamı Sayfa 15 te

Hükümet

ları nasıl önlenecektir ? Devletin güvenlik kuvvetlerine yardımcı olduklarını söylediği komandoların adliye binalarında "Bozkurt marşları" söyleyerek adaleti bile tehdit ettiklerini basınımızdan duymayan kalmamıştır..

Ve ortakların en büyüğü ülkeyi 12 Mart dönemine getiren, getirdikten sonra da aldığı bir muhtıra ile, ulusun kendisine çoğunlukla verdiği emaneti gerçek sahibine teslim etmeden kaçan bir Başbakanla, böyle bir Başbakanın Başbakanlık ettiği hükümetle ülkenin sorunları nasıl çözümlenecektir ?.. Ülke huzur ve refaha nasıl kavuşacaktır ?..İşsizlik nasıl önlenecektir ?..Aydınlar kalemlerini ve sözcüklerini nasıl özgürce kullanacaklardır ? Bunlar yabana atılacak sorunlar değildir.

Bütün bu sorunlar nasıl çözümlenecektir, refah ve huzur nasıl sağlanacaktır, barış nasıl getirilecektir ülkeye ve hükümet nereye kadar nasıl gidecektir, sabırla beklersek hep birlikte göreceğiz.

kongre

leştirilerden sonra söz alan Şube Başkanı Aladağ, konuşmacılara teşekkür etmiş ve eleştirileri yanıtlamıştır.

Divan Başkanlığını da yapmakta olan Genel Sekreterimiz Hasan Okyar yaptığı kısa konuşmada ülkenin içinde bulunduğu sorunları dile getirmiş, sendikamız çalışmaları hakkında bilgi vermiştir.

Okyar'ın konuşmasından sonra gündemin bir başka maddesi olan seçimlere geçilmiştir.

SEÇİMLER

Kongrenin son bölümünde seçimler yapılmış ve oy ayırımından sonra M.Ali Aladağ'ın yeniden Şube Başkanlığına getirildiği belli olmuştur.

Yönetim Kuruluna Hasan Basri Demir, Ali Usta, Mustafa Uysal, Hayrettin Türengül, Hüseyin Ceylan ve Ahmet Çetin seçilirken, aynı kurulun yedek üyeliklerine de Hamdi Oruç, Hüseyin Canguru, İsmail Özkara, Şükrü Yüce, Kazım İşeri ve Kadir Köksal getirilmişlerdir.

Rıdvan Tantaş, Ahmet Güneri ve Mecit Tekindağ Onur Kuruluna, bu kurulun yedekliklerine ise İsmail Koç, M. Kâzım Özcan ve Mustafa Hancı seçilmişlerdir. Denetim Kuruluna Mustafa Yürük, H.İbrahim Büyükyılmaz ve Niyazi Ayhan, bu kurulun vedek üyeliklerine de İbrahim Çotur, Ahmet Köken ve Ali Turan getirilmişler - dir.

Genel Merkez delegeleri şu üyelerden oluşmuştur: M. Ali Aladağ, Mustafa Uysal, Hamdi Oruç ve Selahattin Dalgıç. Genel Merkez delegelerinin yedekleri de Ahmet Çetin, Nadir Birok, Rıdvan Tantaş ve İsmail Özkara olmuşlardır.

Genel-İş EMEK, Kongresi yapılan şubelerimizin yeni seçilen yöneticilerini kutlar, kendilerine çalışmalarında başarılar diler.

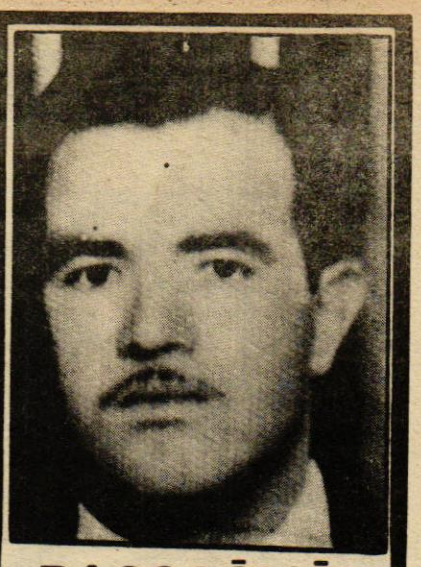

BAŞSAĞLIĞI

Söke Belediyesi ESO İşletmesi, Elektrik Arıza kısmında çalışan sendikamız üyesi Cemal Gülsoy, geçirdiği bir trafik kazası sonucu hayatını yitirmiştir.

Kaza sırasında motosiklet kullanan ve bir pikabın çarpması sonunda hayata gözlerini kapayan Cemal Gülsoy 37 yaşında idi. Aydın Şubemiz üyeleri arasında çok sevilen ve çalışkanlığı, doğruluğu ile tanınan Cemal Gülsoy, evli ve 7 çocuk babası idi. Ölümü sendikamız topluluğunda ve mesai arkadaşları arasında da büyük üzüntü yaratan Cemal Gülsoy'a Tanrıdan rahmet, kederli ailesine, yakınlarına, dost ve arkadaşlarına başsağlığı dileriz.

GENEL-İŞ EMEK

sendikacı olmak sorumluluğu

Baştarafı Sayfa 5'te

İşçi tulumundan çıkmış, kravatlı dolaşan sendikacı, kravatı kafasının içine de takmışsa, onun sendikacılığı galiba bir vitrin sendikacılığı oluyor. Hele bizim gibi tabandan gelenlerin türlü komplekslerle dolu olduğu ülkelerde, profesyonel sendikacılığın işçi durumundan sıyrılmak için bal gibi atlama tahtası sayılabileceğini hiç unutmamak lâzım. Nasıl köylünün topraksızı için gecekondulu işçi olmak basbayağı bir sınıf değiştirmek, bir üst sınıfa terfi etmekse, düz işçilikten sendikacılığa geçmek de tıpkı onun gibi bir sınıf değiştirmek kapısı olabilir. Olmaktadır da. Bu işçi hareketindeki yozlaşmanın başlangıcıdır.

Sarı sendikacılık da bu kapıdan girer, işçi aristokrasisi de. Onun için Türk sendikacılığında sendikacıların gözlerini dört açmaları gerek, görevleri, kişiliklerinden çok işçi sıfatlarının onlara yüklediği bir sorumluluktur, üstelik bu sorumluluk yalnız kendi arkadaşlarını ve işkollarını kapsamaz, bütün Türk işçi sınıfını kapsar. İşçi sınıfını tarihin ona layık gördüğü bilince ulaştırabilmek için sürdürülen uğraşta sendikacıya düşen görev herkesinkinden ağırdır ama, sendikacı sendikacı kalmayı bilirse!.

Bilmezse ne mi olur? Türk işçi sınıfının tabanında şu son bir kaç yıldır saptanan kaymaları, oynamaları görmüyor musunuz? Her kuşak bir öncekinden daha bilinçli geliyor, bu bilincin idrakinde olmayanlarıysa hemen tasfiye ediyor. Sendikacı, bürokrat değil, işçi olduğunu bilmedikçe hep de edecektir. Çünkü sendikacılık ne geçim kapısıdır, ne şöhret kapısı, düpedüz tarihsel bir sorumluluktur, her sorumluluk gibi de ağır ve zordur.

HİKAYE

rine getirmektense, tüfekliler üzerine doğru gitmeyi yeğledi. Mayından ayıklanmış bu bölgede, sayımda hep eksik çıkan son mayının tepesine basmıştı ama.

Ellerini, tezce yetiştirmek istedi, taşa toprağa. Kolunun birisi yoktu. Henüz ne kadar eksildiğini anlayamamıştı. Soluğunun köpüğü geçince, sırtüstü dönebildi. Bozkır güneşinden bir toprak gözlerine doldu. Yumdu. Gözlerinin içi biraz gölgelenip kendine gelince, dişlerini sıktı. Sol bacağından sıcak bir şeylerin aktığını anladı. Sağ kalan elini, yüzüne doğru getirdi. Hiçbir şey göremiyordu.

Başını toprağa, canını da ölüme bıraktı. Azalıyordu. Bunlardan salınıvermeyi umduğu için, dünyada kalan son birkaç dakikasını utanarak tüketti.

Toprak Reformu nedeniyle topraksız köylüler Viranşehir'i istilâ etti

TOPRAK REFORMU nedeniyle topraksız köylüler Viranşehir ilçesine akın etmişlerdir.

Çok sayıda topraksız köylünün ilçeye gelmesi nedeniyle, ilçede ekmek ve yatacak yer sıkıntısı başlamıştır. Bazı köylülerin geceleri sokakta yattıkları ifade edilmiştir.

BİR FORM 25 LİRAYA

Topraksız köylülerin ilçeye akın etmeleri bazı kişilerin işine yaramış, toprak isteme için kullanılan formun 25 liraya doldurulduğu bildirilmiştir.

ÖĞRENCİLER KAMPANYA AÇTI

Okuma yazma bilmeyen köylülerin boşuna para kaptırmalarını önlemek için kampanya açan öğrenciler, formları parasız olarak doldurmaya başlamışlardır.

Toprak dağıtımından yararlanabilmek için baş vurma süresinin 17 Nisan'da son bulacağı bildirilmiştir. Yirmi gün içinde toprak almak isteyen topraksız köylü sayısının 50 bini aştığını belirten ilgililer baş vurma süresinin son günü olan 17 Nisan akşamına kadar bu sayının 75 bini bulacağını da sözlerine eklemişlerdir.

CEMİLE

ORHAN KEMAL

BU ROMAN, GRAFİK STÜDYO S REKLAM AJANSINDA RESİMLENDİ[illegible]

Sonra:

- Aferin'. diye ilave etti, aferin Cemka'. At da sana, avrat da...

- Niye?

- Oğlanın fiyakasını tam bozdun'.

Cemile dudak büktü:

- O, benim kusuruma bakmaz.

Zayıflıktan eğri eğri bakan Musa'nın karısı:

- Vallahi ki..dedi, kardaşı değil mi?

- Biz bir şey demedik zaten..Amma benim bacım bana öyle çemkirse...

Cemile sertçe döndü:

- N'âpardın?

- Ne mi yapardım? Bacağına bastığım gibi..

Cemile:

- Hadi be Zahide abla'. dedi, sonra dikersin. Ver şu kazanı'.

Kocasının gömleğini eşiğe bırakan Zahide, eğri bacaklarıyla sofanın avluya bakan demir parmaklıklarına doğru gitti. Kazanı ordaydı. İçinde bir takım bezler, kirli çamaşırlar ıslıydı. Mavi damarları fırlak, kupkuru elleriyle kazanı bakır bir leğene boşalttı:

- Al'. dedi, çalkalayıver..

Ayaküstü fısıltıyla konuşmağa başladılar. Kadın:

Günüm doldu'. dedi, bugünlük, yarınlığım.. Senden başka güvenecek kimsem yok bacım...

Kadının çirkin bir şekilde fırlamış, yüklü karnına bakan Cemile:

- Sancı geliyor mu? diye sordu.

- Gelmiyor daha amma, yakın herhalde..

- Vaktın ne zaman tamam olursa, bana seslen, tavanı vur, gelirim..Gününü saatini bilsem, işe de gitmezdim...

- Allah razı olsun bacım..Bu iyiliğini hiç unutmayacam'.

- İnsan insana lâzım olur.

- Bu sefer korkuyorum, Cemka'.

- Niye?

- Üryasını gördüm'.

- Nasıl gördün?

- Kimseye söylemezsin değil mi?

- Huyumu bilmez misin Zahide abla?

- Hem üryamda gördüm, hem de karnımda ağladı'.

- Hadi'.

- Vallaha..İki sefer ağladı..Üryasını da gördüm..Bu sefer benden hayır yok.. Çocuklarıma acıyorum, dökülüp kalacaklar...

- Kaynananla hâlâ küs müsün?

- Allah belasını versin öyle kaynananın.. Öldüyorum desem, bir yudum su vermez'.

- Tavanı vur, beni çağır bacım..Uyursam bile gene çağır..

- Allah razı olsun, Allah her tuttuğunu altın seni iki cihanda aziz etsin'.

Koynundan küçücük bir çıkın çıkardı.

- Bunu al'. İçinde bir altın yüzük var.. Sende dursun..Anneme annesi daha memleketteyken ya digar etmiş, annem de bana..Ben de kızıma bırakmak istiyorum, lakin belki ben ölüverirm..Kızım küçük takamaz, saklayamaz da..Babası dersen götürür satar. Sende kalsın, kızım büyüyünce, verirsin, südüne...

ŞİİR KÖŞESİ

M.Günhan YILMAZ

LEYLÂKLAR

Ara sokaklara girsen...
Bir odada yedi kişi kalan
Semtler biliyorum.
Arasa gözlerin o kişileri,
O çocukları görsen...
İğrenmeden,
Okşasan, öpsen, birşeyler versen
Leylâ, inan
Haftada bir gününü ver, yeter.
İçinin huzuru yüzüne vurur.
Güzel gözlerin daha çok parlar.
Olursun daha anlamlı.
Leylâlar
Kent, kent
Bucak, bucak,
Köy, köy...
O çocuklar sizleri bekliyorlar.

YA HEP BERABER YA DA HİÇ BİRİMİZ

Kim mi kurtaracak seni, köle?
Görecekler seni, kardeş,
yuvarlananlar uçuruma,
duyacaklar çığlıklarını:
Seni köleler kurtaracak kurtaracaksa'.
Ya hap beraber ya da hiç birimiz.
Kurtulmak yok tek başına
yumruktan ve zincirden.
Ya hep beraber, ya da hiç birimiz.

Kim mi kurtaracak seni, aç insan?
Bize gel ekmek istiyorsan,
bize gel, kıvrananlara açlıktan.
Biz gösterelim sana yolu:
Biz açlar vereceğiz sana ekmeği'.
Ya hep beraber ya da hiç birimiz.
Kurtulmak yok tek başına
yumruktan ve zincirden.
Ya hep beraber ya da hiç birimiz.

Kim mi alacak öcünü, yenilmiş adam?
Vurulmuşsun madem,
gel yaralıların yanına.
Gerçi biz zayıfız, kardeş,
zayıfız, yaralıyız ama,
alırsak biz alırız öcünü senin.
Ya hep beraber ya da hiç birimiz.
Kurtulmak yok tek başına,
yumruktan ve zincirden.
Ya hep beraber ya da hiç birimiz.

Kim tutacak elinden, bitik kişi?
Birleşmek zorundadır başkalarıyla
yoksulluğa dayanamayan.
Birleş sen de yoksullarla, durma.
Birleş yarına bırakmayanlarla bu işi.
Ya hep beraber ya da hiç birimiz.
Kurtulmak yok tek başına
yumruktan ve zincirden
Ya hep beraber ya da hiç birimiz.

bertolt brecht